БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 72
19 МАЙ ЧОРШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонлари (1-нчи бет).
Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги (1-нчи бет).
Ш. Рашидов. — Енгилмас бирлик (1-нчи бет).
ПАРТИЯ ТУРМУШИ: — **Х. Икромов.** — Оҳангарон район партия комитети унутган муҳим соҳа. (2-нчи бет).
Т. Қудабеков. — В. И. Ленин томонидан Коммунистик партия ташкилий асосларининг ишлаб чиқилиши (2 ва 3-нчи бетлар).
И. Сулаймонов. — Қурилиш ташкилотларининг ишидаги камчиликларни тезда тугатайлик (2-нчи бет).
Илғор механизаторларнинг ташаббусига қўшилиб, ҳарбир агрегатнинг унумли ишлашига эришайлик!
Т. Орипов. — Ҳарбир чопиқ агрегати блан 1000 гектар ердаги ғўзани ишлаш учун (3-нчи бет).
КОНСУЛЬТАЦИЯ: — **К. Мирпўлатов.** — Ғўзани зараркунандалардан ҳамавақт тоза сақлайлик (3-нчи бет).
Польша демократик партиясининг с'езди (4-нчи бет).
Польша ҳукуматининг АҚШ га нотаси (4-нчи бет).
Т. Миршоҳидов. — Узбекистон Давлат Филармониясининг ишини янада яхшилаш зарур (4-нчи бет).
Тошкентда (4-нчи бет).

Имтиҳонларнинг юксак савияда ўтишини та'минлайлик

Эртага мактабларда йиллик имтиҳонлар бошланади. Мактаблар ва халқ маорифи органлари ўз ҳаётларидаги бу муҳим воқиага пухта тайёргарлик кўрдилар. Имтиҳонлар даврида мактабларимизнинг бутун ўқув йили давомида олиб борган та'лим-тарбия ишлари якунланади. Шунингдек совет мактабининг миллионларча ўқувчилари имтиҳон кунларида ўзларининг йил мобайнида олган билимларини намойиш қилиб кўрсатадилар.

Ма'лумки, бу йил имтиҳонлар СССР Министрлар Советининг мактабларда имтиҳонлар сонини камайтириш ҳақидаги қарори асосида ўтказилади. Ўқувчиларни ўқув машғулотлари блан ортиқча банд қилмаслик мақсадида шу йилдан бошлаб синфдан-синфга кўчиш ва мактабни тамомлаб чиқиш имтиҳонларининг сони кескин суратда камайтирилди. Шу вақтга қадар тўртинчи синфдан тортиб ўнинчи синфгача ўқувчилар 44 имтиҳон берган бўлсалар, эндиликда улар 26 имтиҳондан ўтадилар. Тўртинчи, бешинчи, еттинчи ва саккизинчи синфларда эса имтиҳонлар сони икки баравар камайтирилди.

Мактабларда имтиҳонлар сонини камайтириш тўғрисидаги бу қарор Коммунистик партия ва совет давлатининг ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш тўғрисида қилаётган оталарча ғамхўрлигининг ёрқин ифодасидир.

Мактабларимиз ҳаётида ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган бу тадбирларнинг ҳаммаси имтиҳонларнинг ҳартомонлама юксак савияда ўтказилишини та'минлайди ҳамда ўқувчиларга ўқув йилини муваффақиятли равишда тамомлаш ва ёзда кўнгилли дам олишлари учун энг қулай шароит яратиб беради.

Бу муҳим ҳужжатнинг аҳамияти тўғрисида ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари ўртасида кенг тушунтириш ўтказилган жойларда имтиҳонларга тайёргарлик ишлари уюшқоқлик блан олиб борилди, ўқувчиларнинг билимларини текшириб чиқиш вақтида имтиҳон олинмайдиган айрим фанлардан ҳам лозим бўлган даражада талабчанлик кучайтирилди.

Областимизнинг шаҳар ва районларидаги кўпгина мактабларнинг коллективлари имтиҳонларга ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўрдилар, ўтилган материалларни изчиллик блан қайтаришга алоҳида аҳамият бериб, имтиҳонга киритилган фанлар бўйича планли равишда консультациялар уюштирдилар. Синфларда ва мактаблар бўйича ўқувчиларнинг ота-оналари блан биргаликда имтиҳонларга бағишланган йиғилишлар ўтказилиб, бундай йиғилишларда имтиҳонларнинг мақсад ва вазифалари, унинг аҳамияти кенг тушунтирилди, имтиҳонларни ўтказиш ҳақидаги инструкция батафсил ишлаб чиқилди. Тошкентда ва областимизнинг бошқа шаҳарларида мактаб директорларининг, ота-оналарнинг умумшаҳар йиғилишлари ўтказилди, область, шаҳар ва район халқ маорифи бўлимларининг инспекторлари учун махсус семинар ташкил қилинди.

Областимиздаги кўпгина илғор мактабларнинг коллективлари, жумладан Тошкент шаҳридаги 38, 22, 50 ва 42-нчи, Тошкент районидаги 11-нчи, Юқоричирчиқ районидаги 33-нчи ва бошқа мактаблар имтиҳонларни умумий та'лим планини бажариш, программа материалларини ўзлаштириш даражасини оширишда яхши натижаларга эришиш ва унга ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик кўриш блан кутиб олдилар.

Шуни ҳам э'тироф қилиш керакки, имтиҳонларга тайёргарлик ишлари мактабларимизнинг ҳаммасида ҳам пухта ва уюшқоқлик блан олиб борилди, деб бўлмайди. Жумладан областьдаги Верхне-волинск ва Гулистон район партия, совет ташкилотлари ва халқ маорифи органлари имтиҳонларга тайёргарлик даврида мактабларга яқиндан ёрдам кўрсатмадилар. Шу сабабли кўпчилик мактабларда имтиҳонларга тайёргарлик даврида айрим хато ва камчиликларга йўл қўйилди, ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари имтиҳонлар сонини камайтириш тўғрисидаги қарор ва имтиҳонларни ўтказиш ҳақидаги инструкция блан чуқур таништирилмади. Эндиликда бу соҳада йўл қўйилган ба'зи камчиликлар имтиҳонларнинг дастлабки кунлардаёқ бартараф қилиниши керак.

Имтиҳонлар даврида ўқувчи ва ўқитувчиларнинг йил давомида олиб борган ишлари ва қўлга киритган муваффақиятлари давлат кўригидан ўтказилар экан, шу блан бирга мактабларга раҳбарликнинг кўпгина томонлари ҳам текширишдан ўтказилади. Чунки имтиҳонлар мактаблардаги умумий педагогик ишлар савиясинигина эмас, балки унинг муҳим элементларини, я'ни ўқитувчилар болалар нутқининг равон ва аниқ бўлиши, ўз фикрларини тўғри баён қилаолишлари учун қандай талабчанлик блан қараганликларини ҳамда ўқувчиларга қўйилган баҳоларнинг қанчалик ҳаққоний эканлигини аниқлашга ҳам имкон беради.

Имтиҳонларни уюшқоқлик блан ўтказиш, мактабни тамомлаб чиқувчи ва синфдан-синфга ўтувчи ҳамма ўқувчиларнинг мустаҳкам билимлар блан имтиҳонларга келишларини та'минлаш халқ маорифи органлари зиммасига катта мас'улият юклайди. Областимиздаги шаҳар ва район халқ маорифи органлари имтиҳонларни ўтказиш даврида мактаб коллективлари устидан қаттиқ контрольлик ўрнатишлари ва имтиҳонларни юксак савияда ўтказишни та'минлашда уларга амалий ёрдам кўрсатишлари лозим.

Бу йил кўпгина ёш ўқитувчилар биринчи марта имтиҳон оладилар. Уларнинг имтиҳонларни ўтказишда методик ёрдамга муҳтож эканликлари ма'лум. Шундай экан, халқ маорифи органлари, мактаб инспекторлари мактабларнинг педагогик коллективлари блан яқиндан жонли алоқа қилиб туришлари, имтиҳонларнинг ўтказилишини изчил кузатиб боришлари, имтиҳон инструкциясининг бузилишига мутлақо йўл қўймасликлари лозим.

Имтиҳонларни муваффақиятли ўтказиш ва ўқув йилини яхши кўрсаткичлар блан якунлашда мактаб комсомол ва пионер ташкилотларининг роли ғоят каттадир. ВЛКСМ XII с'езди мактаб комсомол ва пионер ташкилотлари ишларининг бутун формалари ёш авлодни коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялашга қаратилиши лозим эканлигини кўрсатиб ўтди. Мактаб комсомол ва пионер ташкилотларининг ҳозирги кундаги асосий вазифаси — ўқувчилар ўртасида онгли интизомни мустаҳкамлаш учун кураш ва уларнинг ҳамма фанлардан муваффақиятли равишда имтиҳон топширишларига эришишдан иборатдир.

Ёшларимизни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, ўз она-Ватанига муҳаббат ва коммунизмнинг улуғ ишига чексиз садоқатли қилиб тарбиялаш — мактаб ҳамда оиланинг умумий иши ва бевосита бурчидир. Мактаб ота-оналар комитети шу кунларда ўз активликларини оширишлари, ўқувчилар ўртасида интизомни мустаҳкамлашлари ва имтиҳонларни муваффақиятли ўтказишда ўқитувчиларга ёрдам беришлари керак.

Имтиҳонлар вақтида практик ишларни бажариш учун зарур бўлган кўргазмали ўқув қуролларидан ҳамда ҳозирлаб қўйилган барча турдаги материаллардан фойдаланиш муҳим аҳамиятга эгадир. Броқ ўтган йили шундай фактлар ҳам содир бўлдики, ба'зи мактабларнинг яхши жиҳозланган физика, химия кабинетлари бўлгани ҳолда, имтиҳонлар одатдаги синф хоналарида ба'зибир асбоб ва таблицалар блан ўтказилди. Бу йил бундай камчиликларга мутлақо йўл қўйилмаслиги керак.

Имтиҳонлар — мактабларимиз ҳаётида ғоят мас'улиятли бир даврдир. Партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ҳамда кенг жамоатчилик давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим тадбирни ўтказишда халқ маорифи органларига ҳартомонлама ёрдам бериб туришлари, ўқувчилар ва ўқитувчилар учун қулай ва тинч шароит яратиб беришлари лозим.

Совет мактаби ёшларимизни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялашнинг ғоят катта ва мас'улиятли вазифаларини бажармоқда. Шубҳа йўқки, областимиз мактаблари бу йил мактабни тамомлаб чиқиш ва синфдан-синфга кўчиш имтиҳонларини ҳам муваффақиятли ўтказишда ўзининг мас'улиятли ва олижаноб вазифаларини шараф блан бажаради.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Кронштадт ҳарбий-денгиз қал'асининг 250 йиллиги тўғрисида

Кронштадт ҳарбий-денгиз қал'аси барпо этилганига 250 йил тўлганлиги муносабати блан ва қал'анинг Ватанимиз олдидаги хизматларини тақдирлаб:

1. Кронштадт ҳарбий-денгиз қал'аси **Қизил Байроқ** ордени блан мукофотлансин.

2. Кронштадт шаҳрида Кронштадт ҳарбий-денгиз қал'аси барпо этилганига 250 йил тўлганлиги шарафига ҳайкал-монумент ўрнатилсин.

3. Кронштадт шаҳрида рус флотининг отоқли арбоблари **С. О. Макаров, А. С. Попов** ва **М. П. Лазарев** яшаган ва ишлаган биноларга мемориал лавҳалар ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1954 йил 17 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Краснодар ўлкасидаги Восточная МТСининг комбайнчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Д. И. Гонтарьни иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали блан мукофотлаш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 3 мартдаги ва 1952 йил 3 майдаги Фармонларига мувофиқ, Восточная МТСининг комбайнчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Дмитрий Иванович Гонтарь ўзига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганидан кейин қаторасига уч йил дон ва мойли экинларни ўриб-йиғиб олишда ҳамда янчишда юксак кўрсаткичларга эришганлиги ва 1951 йилда «Сталинец—6» комбайни блан ўриб олинган майдондан 23 иш кунида 10540 центнер дон экинларини, 1952 йилда 20 иш куни ичида 10002 центнер дон экинларини ва 1953 йилда 20 иш куни ичида 11173 центнер дон ва мойли экинларни янчиб берганлиги учун иккинчи **«Ўроқ ва Болға» олтин медали** блан мукофотлансин.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Дмитрий Иванович Гонтарьнинг меҳнат соҳасидаги зафарларини нишонлаш юзасидан Қаҳрамон туғилган жойда унинг бронза бюсти ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1954 йил, 15 май.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги

Суратда: Киев шаҳрининг марказий магистрали — Крешчатик

В. Сичев фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Совет халқи Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонламоқда

КИЕВ, 17 май. (ТАСС). Республика корхоналарида, муассасаларида, олий ўқув юртларида, колхоз-совхоз ва МТСларида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини байрам қилишга бағишланган кечалар бўлиб ўтмоқда.

Киевдаги «Большевик» заводи Маданият саройининг чиройлик қилиб безатилган залида бир мингга яқин ишчи ва хизматчилар тўпланди. Улар Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти тўғрисида завод директори ўртоқ Приходченконинг докладини эшитдилар. Шундан кейин кеча қатнашчилари бадиий ҳаваскорлар ижросида берилган концертни тамоша қилдилар.

Киев области, Рогозов МТСида мароқли кеча бўлиб ўтди. МТС ни оталикка олган «Ленинская кузница» заводининг вакиллари механизаторларга меҳмон бўлиб келдилар. Тарих фанлари кандидати ўртоқ Ярошенко Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги тўғрисида доклад қилди.

Бадиий ҳаваскорлар коллективлари республика алимпиадасида биринчи ўринни олган завод духовой оркестри ва хорининг МТС ходимлари учун берган концерти муваффақиятли ўтди.

* * *

ТАЛЛИН, 17 май. (ТАСС). Эстониянинг шаҳар ва қишлоқларида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланиб мингга яқин китоб—сурат виставкалари очилди. Бу виставкаларда украин халқининг совет халқлари қардошлик оиласида эришган муваффақиятларини акс эттирадиган кўп материаллар бор. Т. Шевченко, М. Коцюбинский, И. Франко, Леся Украинканинг ва ҳозирги замон украин ёзувчиларининг эстон тилига таржима қилиниб нашр этилган асарлари, шунингдек эстон ёзувчилари ва шоирларининг украин тилига таржима қилинган асарлари қўйилган.

Эстония ССР Фанлар академиясининг Тартудаги адабиёт музейида очилган виставкага қўйилган экспонатлари орасида «Ээсти постимеэс» газетасига қўшимча қилиб 1869 йил 5 июньда чиқарилган адабий илова айниқса қизиқарлидир. Унда украин ёзучиси М. Вовчокнинг «Казачка» номли ҳикояси эстон адабиёти классиги шоира Л. Койдула таржимасида биринчи марта э'лон қилинган. Бу украин адабиётининг эстон тилига таржима қилинган биринчи асари эди.

Таллинда украин спектакльлари декадаси зўр муваффақият блан ўтди.

* * *

РЯЗАНЬ, 17 май. (ТАСС). Областьнинг кўп корхоналари, колхоз ва МТСларида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган тантанали мажлислар, йиғилиш ва кечалар бўлиб ўтди.

Педагогика институтида илмий сессия ўтказилди. Сессияда Украинанинг Измаиль шаҳридаги педагогика институти марксизм-ленинизм кафедрасининг мудири доцент Столяр Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти тўғрисида доклад қилди.

Горький номидаги область кутубхонасида украин халқининг тарихий ўтмишига, Совет Украинасининг муваффақиятларига, украин ва рус халқларининг улуғ дўстлигига бағишланган катта виставка очилди.

* * *

ЯКУТСК, 17 май. (ТАСС). Бугун СССР Фанлар Академиясининг Ёқутистон филиали ва педагогика институти илмий кенгашларининг шонли кунга бағишланган кенгайтирилган қўшма мажлиси бўлди. Олимлар, ўқитувчилар, студентлар, жамоатчилик вакиллари бирқанча докладларни зўр э'тибор блан тингладилар. «Украин революционерлари Ёқутистонда», «Украина-Ёқутистон адабий алоқалари» деган темалардаги докладларда кўпгина қизиқарли ма'лумотлар келтирилди.

Республиканинг барча кутубхоналари, клублари, маданият уйлари ва қироатхоналарида ташкил этилган кўпсонли китоб виставкалари ва фотовитриналар Совет Украинасининг экономикаси ва маданияти гуллаб-яшнаганлигини, рус ва украин халқларининг асрлар бўйи давом этиб келаётган дўстлигини ифода этиб беради.

* * *

ВИЛЬНЮС, 17 май. (ТАСС). Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини байрам қилиш муносабати блан ҳамма жойда дўстлик кечалари ўтказилмоқда. Бу кечаларда бадиий ҳаваскорлар коллективларининг қатнашчилари рус, украин ва литва ашулаларини ижро этмоқдалар. Шаҳар клублари ва қишлоқ маданият уйларининг саҳналарида украин драматургларининг спектакльлари қўйилмоқда.

Литва ССР давлат филармонияси рус ва украин музикаси концертларини ташкил қилди.

Шу кунларда мингларча агитаторлар республиканинг колхоз, муассаса ва саноат корхоналарида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган суҳбатлар ўтказмоқдалар.

*

Москвада тантанали мажлислар ва кечалар

Москвалилар Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини тантанали суратда нишонламоқдалар. Пойтахт корхоналарида, қурилишларида, муассаса ва ўқув юртларида бу шонли кунга бағишланган кечалар ўтказилмоқда. Музейларда ва кутубхоналарда виставкалар очилди. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамиятининг лекторлари Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти тўғрисида, рус, украин халқлари ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг бузилмас дўстлиги тўғрисида, Совет Украинасининг равнақи тўғрисида лекциялар ўқимоқдалар.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш юзасидан Москвада меҳнаткашлар депутатлари район Советлари ва КПСС район комитетларининг партия, жамоат ташкилотлари вакиллари ва Совет Армияси вакиллари блан биргаликда тантанали мажлислари бўлиб ўтмоқда.

17 майда Красная Пресня районида тантанали мажлис бўлди. Мажлисда ёзувчи А. Софронов доклад қилди.

Совет районида бўлган мажлисда генерал-лейтенант А. В. Сухомлин доклад қилди.

(ТАСС).

Умумхалқ байрамига бағишланган кеча

Яқинда Октябрь районидаги 14-нчи ўрта мактабда Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан адабий-бадиий кеча ўтказилди. Кечада 9-нчи синф ўқувчиларидан Ҳ. Азизхонов, М. Ирисматов, Ш. Хайриевлар «Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг 300 йиллиги», «Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Совет Украинаси», «Улуғ рус халқи блан мангу биргаликда» деган темаларда рус ва ўзбек тилларида доклад қилдилар.

Мактаб музика тўгараги а'золари томонидан кеча иштирокчиларига «Халқлар дўстлиги» номли адабий-музикали композиция қўйиб берилди. Адабий-музикали композицияда иштирок этган юқори синф ўқувчилари совет кишиларининг дўстона ҳаёт кечираётганини акс эттирувчи куйларни моҳирлик блан ижро этдилар. Украин ва ўзбек шоирларининг тинчлик, Ватан, партия, дўстлик ҳақидаги ше'рларини ўқиб бердилар.

Кеча охирида драматург Комил Яшиннинг «Генерал Раҳимов» номли пьесасидан парчалар кўрсатилди. Драма тўгараги а'золаридан Д. Шокиров, А. Азимов, Қ. Қосимов, Э. Раҳмонбердиев каби ўқувчилар ўз рольларини яхши ижро этдилар.

Мактабда Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлишига бағишлаб деворий газета ва фото-монтаж чиқарилди. Кечага Октябрь районидаги 1, 11, 15, 24, 22-нчи мактабларнинг ўқувчилари ва кўпгина ота-оналар иштирок этдилар.

Ж. МА'РУФОВ.

Енгилмас бирлик

Урушнинг оғир ва даҳшатли кунларида, гитлерчилар қўшини Сталинградни эгаллашга жон-жаҳди блан уринган бир вақтда ўзбекистонли ота ва оналар фронтдаги ўз фарзандларига бутун меҳр-муҳаббатларини қўйиб мактуб ёзган эдилар.

«Оила кичик, дейилган эди бу мактубда, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи улуғдир. Ҳарбир совет оиласи денгизга нисбатан бир томчи сувга ўхшайди. Бир томчи сувда ер, кўк ва қуёш аён бўлганидай бир оиланинг ўзида ҳам Улуғ советлар оиласига хос бўлган фазилат ва муносабатлар акс этгандир. Совет оиласи — СССРнинг кичик намунасидир. СССРдаги ҳарбир халқ бу улуғ оиланинг бир фарзандидир. Руснинг уйи сенинг уйинг, украин ва белоруснинг уйи сенинг уйингдир! Чунки СССР шундай бир иттифоқ оиладирки, бу оиланинг ҳарбир а'зоси ўз хонасида турса ҳам ҳовли ва қўра, тирикчилик ва рўзғор жиҳатидан шерикдир».

Озод Ўзбекистон фарзандлари рус ва украинлар блан, белорус ва қозоқлар блан — барча совет халқларининг вакиллари блан ёнма-ён туриб, рус, украин ва белоруснинг ёвуз душман бостириб кирган уйи учун, катта совет юртидаги ҳарбир уйнинг бахт-саодати учун қаҳрамонона жанг қилдилар.

Бутун совет оиласи душманга қарши қудратли паҳлавондек отланди. Уруш оловида бизнинг муқаддас дўстлигимиз яна ҳам кўпроқ мустаҳкамланди ва чиниқди, абадий мустаҳкамланди ва чиниқди.

Уруш йиллари ўтди, олдинги жанговар марра шахталарнинг забойларига, мартенларга, завод цехларига, колхоз далаларига, институтларнинг лабораторияларига кўчирилди. Совет кишилари ўзларининг жанговар зафарларини меҳнат соҳасидаги шон-шавкатлари блан оширдилар.

Кўпмиллатли Ватанининг хўжайини бўлган совет кишиси янги шаҳарлар барпо этиб, бу шаҳарларнинг шон-шуҳратини оширди, янги саноат корхоналарини қурди.

Мамлакатимиз халқларининг дўстлиги бузилмас ва енгилмасдир! Бу дўстликни енгаоладиган куч жаҳонда йўқ, совет кишиларининг Лениннинг ўлмас идеялари нурлари блан ёритилган йўлдан олға сари тўхтовсиз юришини тўхтатаоладиган куч жаҳонда йўқ.

Ҳозирги кунда, кўнгил қувонч блан тўлиб тошган, Совет Ватанидаги барча халқлар Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаётган бир вақтда кўп та'сирли сўзлар айтишни истайди киши. Бизнинг ҳарбиримиз, шундай тантанали пайтларда ўзимизнинг чексиз муҳаббат ва садоқат ҳисларимизни изҳор қиладиган биринчи сўзимизни, халқ блан яқин ва чамбарчас боғланган, халқ тўғрисида, унинг бахт-саодати ва муваффақиятлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни ўзининг олий бурчи деб биладиган жонажон Коммунистик партияга бағишлаймиз.

Бугун мен ўз сўзимни рус оғамизга бағишлайман.

Улуғ оғам, сен ҳамиша Ватанга содиқ бўлиб, ўз ҳуқуқларинг учун сабот-матонат блан курашиб, бошқа миллатларнинг ҳуқуқларини ҳурмат қилиб келдинг, сен жаҳонга юксак идеаллар келтирдинг, бу идеаллар улуғ рус ёзувчилари ва олимларининг, рус философлари ва революционерларининг ижодлари орқали ер юзининг ҳамма жойларига йўл очиб борди. Мен рус юртининг содиқ фарзанди Державиннинг сўзларини фахр блан такрорлайман. У сенинг ҳақингда бундай деган эди:

Билак кучи—толмайдиган сен,
Руҳи—тушиб қолмайдиган сен,
Қалби камтар, оққўнгил ҳардам,
Бахтда сокин, ғамда сен бардам.

Сен ўзингнинг расо ақлинг, сабот-матонатинг блан бизнинг доно дўстимиз ва устозимиз бўлиб келдинг ва ҳамиша шундай бўласан.

Мен бу кунда украин қардошимга та'зим қиламан. Бундан учюз йил муқаддам сен ўз кучингни паҳлавон рус қардошингнинг кучи блан бирга қўшдинг, ва шунинг учун сен қудратли бўлдинг. Сен менинг халқимга ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда холисона ёрдам бериб, Ўзбекистон ерида ўз меҳнатингнинг кўп самараларини қолдирдинг.

Мен белорус ва қозоқларга, озорбайжон ва грузинларга, тожик ва арманларга—барча қардош халқларга бош эгиб та'зим қиламанки, улар учун ўзбек халқи нечоғлик қадрли ва азиз бўлса, улар ҳам ўзбек халқи учун шунчалик қадрли ва азиздир.

Бизнинг кучимиз дўстликда, бирликдадир!

Серқуёш Ўзбекистон ерларида ҳозир ижодий меҳнат қўшиғи жаранглайди. Фабрика ва завод цехларидан, кўмкўк ғўзалар авж олиб ўсаётган бепоён далалардан қувноқ меҳнат нафаси эсади.

Республика меҳнаткашлари пахтачиликни янада ривожлантиришдан иборат улуғвор программани жонбозлик блан амалга оширмоқдалар. Шу йилнинг ўзидаёқ колхоз ва совхозлар ўтган йилдагига қараганда 120 мингдан кўпроқ гектар ерга чигит экдилар. Бу йил биз мамлакатга камида уч миллион тонна чигитли пахта беришимиз, яқин вақт ичида 600 минг гектар бўз ва қўриқ ерларни ўзлаштиришимиз лозим.

Бу вазифа ҳам муваффақият блан ҳал қилинади! Марказий Фарғонанинг қўриқ ерларида, Қарши чўлларида, Қорақалпоғистон барханларида, Зарафшон ва Хоразм водиларида—ҳамма жойда сув учун, янги унумдор ерларни ўзлаштириш учун кураш олиб борилмоқда. Ўзбекистоннинг бутун халқи мислсиз зўр ғайрат блан КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларини амалга оширишга киришди.

Биз Ўзбекистон халқ хўжалигини ва маданиятини юксалтириш учун олиб бораётган курашимизда ёлғиз эмасмиз. Совет Иттифоқидаги барча халқлар биз блан бирга, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати биз блан биргадир. Партия блан халқнинг пўлатдек мустаҳкам бузилмас бирлиги—Коммунизмнинг нурли биносини қуришда совет халқининг янги оламшумул-тарихий ғалабалар қозонишига гаровдир!

Шароф РАШИДОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Якунловчи машғулот юзасидан семинар

Яқинда Қуйичирчиқ район партия комитети сиёсий тўгарак раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилоти секретарьларининг семинарини ўтказди. Семинарда район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими мудири ўртоқ Н. А. Хан «Якунловчи машғулотларга тайёрлик кўриш ва уни ўтказиш», «Пропагандистлар тингловчиларнинг билимларини қандай белгилашлари керак» деган темалар юзасидан инструктив доклад қилди.

Бундан кейин пропагандист ва бошланғич партия ташкилоти секретарьларидан Георгий Хан, Т. Туринтаев, Б. Суттибоев ва М. Ягофаров ўртоқлар сўзга чиқиб, партия маорифи шохобчаларида якунловчи машғулотни ўтказишга тайёрлик кўришдаги ўз фикрларини айтиб, тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Шунингдек, район комсомол комитети ҳам комсомол маорифи шохобчаларида янги ўқув йилини қандай якунлаш юзасидан семинар ўтказди.

К. ПЕРШЕЕВ.

Ишчан агитаторлар

Тошкент районидаги Сталин номли колхозда оммавий-сиёсий ишлар кун сайин кучайтирилмоқда. Колхоз агитпунктига (мудири ўртоқ Ф. Назаров) 32 агитатор жалб этилган. Агитпунктда агитаторлар учун тез-тез семинарлар ўтказилиб турилмоқда. Унда агитация ишларининг бориши, агитаторларнинг иш тажрибалари муҳокама қилиниб турилмоқда.

Звено бошлиғи ўртоқ Т. Маҳмудова ўз бригадасида агитаторлик қилмоқда. У бригада дала шийпонини безатишда актив қатнашди. Колхозчиларнинг дам олиш соатларини кўнгилли ўтказишга ҳаракат қилмоқда. Ўртоқ Маҳмудова сабзавотчиларни қизиқтирадиган хабарларни газеталардан ўқиб беради. Қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштиришни та'минлаган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг тажрибалари тўғрисидаги китобларни ўқиб тушунтиради.

Агитатор Ғани Аббосовни 6-нчи бригада а'золари жуда ҳурмат қиладилар. Ўртоқ Аббосовнинг яқинда ўтказган суҳбати ҳам жуда мароқли бўлди. Агитатор дала шийпонига карта келтирди. Сўнгра суҳбатни бошлади. Унинг бугунги суҳбати «Ватанимизнинг қўриқ ва бўз ерлари ўзлаштирилмоқда» деган темага бағишланди.

Агитатор КПСС Марказий Комитетининг февраль-март Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни сўзлади, кейин СССР картасидан Сибирь, Волгабўйи, бепоён Қозоғистон ерларини кўрсатди. Бу ерларда ишлаётган ёшларнинг расмлари газета, журналлардан кўрсатилди. Колхозчилар қўриқ ерларни ишга солаётган ёшларнинг расмларига қайта-қайта тикилиб қарадилар ва уларнинг ишида муваффақиятлар тиладилар.

Агитатор мамлакатимизда ва мамлакатимиз ташқарисида бўлаётган воқиалар ҳақида ҳам қизиқарли қилиб суҳбат ўтказди. У совет кишиларининг бешйиллик планни муддатидан илгари бажаришдаги фидокорона ишларини фактлар блан сўзлаб берди. Ўртоқ Аббосовнинг топширилган шарафли ишга мас'улият блан қараши туфайли унинг ҳарбир суҳбати жонли ва қизиқарли ўтмоқда.

Амир Хорисов, Тўрабеков каби агитаторлар ҳам ишчан агитаторларнинг тажрибалари асосида дала шийпонларида оммавий-сиёсий ишларни олиб бормоқдалар, деворий газета ва «Жанговар варақа»ларни чиқаришда колхоз партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқдалар, дала ишларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаб, колхозчиларнинг активликларини тобора оширмоқдалар.

Ғ. АБДУЛЛАЕВ.

Оҳангарон район партия комитети унутган муҳим соҳа

Совет хотин-қизлари социалистик жамиятимизнинг энг актив иштирокчилари сифатида қурилишимизнинг ҳамма соҳаларида эркаклар блан баравар фидокорона меҳнат қилмоқдалар, совет Конституцияси берган ҳуқуқлардан баҳраманд бўлиб, эркин ва қувноқ ҳаёт кечирмоқдалар.

Областимизнинг саноат корхоналарида, МТС ва колхозларида ҳалол меҳнат блан донг чиқариб, бутун мамлакатга танилган юзларча хотин-қизлар бор. Партиямизнинг халқ хўжалигини ривожлантириш ва кенг исте'мол молларини кўпайтириш тўғрисидаги қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорларидан руҳланган меҳнаткаш хотин-қизларимиз коммунистик қурилиш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Хотин-қизларни жамоат ишларига кенг равишда тортиш, уларнинг турмуш ва иш шароитларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Броқ, айрим район партия ва совет ташкилотлари хотин-қизларни тарбиялаш, уларни дадиллик блан раҳбарлик ишларига кўтаришга етарли э'тибор бермаётирлар. Айниқса Оҳангарон район партия комитети ходимлари бу муҳим соҳага жуда кам э'тибор бермоқдалар.

Бу районда ҳар гектар пахта майдонидан 30—40 центнердан ҳосил етиштириб донг чиқарган Аҳмедова, Болтаева, Юнусова, Эргашева каби илғор звено бошлиқлари, ҳар сигирдан 1500 литргача сут соғиб, планни 150—180 процент бажараётган машҳур сут соғучи Ўролова, 24 бош сигирдан 24 бузоқ ва 22 йилқидан 22 қулун олган ҳамда уларни нобуд қилмай боқаётган Жиянқулова сингари илғор ватанпарвар хотин-қизлар бор. Броқ, район партия комитети колхоз ишлабчиқаришининг бу актив иштирокчилари тажрибасини кенг ёйиш ва илғор хотин-қизлар сафини кўпайтиришга етарли э'тибор бермаётир. Район колхозларида раис ёки бригадир бўлиб ишлаётган хотин-қизларни учратаолмайсиз. Район ташкилотларида раҳбарлик вазифаларида ишлаётган хотин-қизлар бармоқ блан санарлик. Район марказида 30 дан ортиқ ўрта ва олий ма'лумотга эга бўлган аёллар бор. Улар жамоат ишларига тортилмай, уй-рўзғор ишлари блан банд бўлиб қолмоқдалар.

Райондаги мактабларда ўқучи қизлар ўртасида тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаган. 10-нчи синфни тамомлаб, олий ўқув юртларига бормасдан турли сабаблар блан қишлоқларда қолиб кетган қизлар кўп.

Хотин-қизларни жамоат ишларига актив қатнаштириш ва уларни тарбиялашга райком секретарьлари Зиёев ва Дрягин ўртоқлар етарли э'тибор бермай келмоқдалар. Район партия комитетининг бюросида хотин-қизларнинг турмуши, улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинмайди.

Район партия ташкилоти хотин-қизларнинг ҳаёти ва истиқболи блан етарли қизиқмаётганлиги натижасида айрим шахслар хотин-қизларга нисбатан бойфеодалларча муносабатда бўлмоқдалар.

3-нчи ўрта мактаб директори коммунист Нурмуҳамедовнинг икки хотинли эканлиги ва бу нарса болалар тарбиясига ёмон та'сир қилаётганлиги район партия комитетига ма'лум. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги Нурмуҳамедовни вазифасидан бўшатиб, уни ўқитувчилик ишидан четлатиш тўғрисида буйруқ чиқариб тўғри қилган эди. Лекин район партия комитети Нурмуҳамедовнинг хулқини муҳокама қилиш ва унга нисбатан тегишли чора кўриш ўрнига, ундан шу мактабда ўқитувчи сифатида фойдаланишни тавсия қилди.

26-нчи мактабнинг ўқитувчиси Насриддин Юнусов хотинини тўрт боласи блан уйдан ҳайдаб чиқарди ва ўз ўқучиларидан ёш бир қизга уйланди. Броқ, совет ўқитувчисининг номига иснод келтираётган бу маиший бузуқ шахсга нисбатан ҳалигача ҳечқандай чора кўрилгани йўқ.

Бир вақтлар шу районда район ижроия комитетининг раиси ва кейинчалик колхоз раиси бўлиб ишлаган коммунист Холтўра Эшназаровни ҳамма танийди. У ҳозир Каганович номли колхозда бригада бошлиғи бўлиб ишламоқда. У яқинда яна бир хотинга уйланди. Бу тўғридаги материаллар 6 ойдан буён район партия комитетида текширилмай ётипти.

Андреев номли колхоз а'зоси, комсомол Усмонов ўз хотинини ҳақорат қилганлиги ва уриб уйдан ҳайдаганлиги тўғрисидаги ма'лумот район комсомол комитетида ҳанузгача текширилмасдан турипти. Усмонов эса яна бошқа қизга уйланиш тараддудида. Бундай мисоллар оз эмас.

Хотин-қизларни менсимасдан, уларни хўрлаётган ярамас кишиларга нисбатан Оҳангарон район партия ва совет ташкилотлари тегишли чоралар кўрмаётирлар.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Инструкторлар группасининг иши тўғрисидаги масала область партия комитети бюросининг муҳокамасида

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг бюроси Сирдар'ё район партия комитетининг иккинчи МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Абдушаҳидовнинг ҳисоботини муҳокама қилди.

Ўртоқ Абдушаҳидов бошчилигидаги инструкторлар группаси кадрлар блан ишлашни яхшилашда МТС дирекциясига амалий ёрдам кўрсатди. Маленков номли ва Шевченко номли қолоқ колхозларни кадрлар блан мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор берилди. Бу колхозларга МТС дан тажрибали агрономлар юборилди. 109 пахтачилик, боғдорчилик, шоликорлик, сабзавотчилик ва чорвачилик бригадаларининг ҳаммасига қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг энг яхши усталари бошчилик қилмоқда. Коммунист ва комсомолларнинг кўп қисми бевосита далаларда ишлашга ўтди.

Район партия комитетининг ходимлари пахтакорлар ва механизаторлар орасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда партия ташкилотларининг секретарьларига ёрдам бердилар. Ҳозир МТС ва колхозларнинг партия ташкилотларида 189 агитатор бор. Улар бригада шийпонларида сиёсий темаларда суҳбатлар ўтказмоқдалар, илғорлар тажрибасини пропаганда қилмоқдалар. Район партия комитетининг секретари ўртоқ Абдушаҳидов, инструкторлардан Эргашев ва Мингбоев ўртоқлар, МТС директори ўртоқ Житенев, Шевченко номли колхоз партия бюросининг секретари ўртоқ Ашуров ва бошқа раҳбар ходимлар механизаторлар ва колхозчилар учун доклад ва лекциялар ўқимоқдалар.

Партиявий ишнинг кучайтирилиши МТС ва колхозларнинг хўжалик фаолияти натижаларига ҳам та'сир кўрсатди. Сирдар'ё районининг иккинчи МТС зонасидаги қишлоқ хўжалик артельлари чигит экишни областьда биринчи бўлиб тугалладилар. Ҳозир бу ерда биринчи культивация тамомланиб, экин майдонининг ярмидан кўпроқ қисмида яганалаш ва биринчи чопиқ ўтказилган. Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитети май ойининг биринчи ўнкунлигидаги социалистик мусобақа якунлари бўйича Сирдар'ё районидаги иккинчи МТСга кўчма Қизил байроқ беришга қарор қилдилар.

Область партия комитетининг бюроси Сирдар'ё район партия комитети секретарининг ҳисоботи юзасидан чиқарган ўз қарорида колхозчи ва механизаторлар орасида партиявий-сиёсий ишларни янада кучайтириш юзасидан тадбирлар белгилади.

Тошкентдаги экскаватор заводининг коллективи қўриқ ва бўз ерлар учун тобора кўплаб машиналар ишлаб чиқармоқда. Заводнинг илғор ишчиси, комсомол а'зоси **Нажот Усмонов** экскаваторлар учун деталь тайёрлаш кундалик топшириғини 125—140 процентдан бажараётир. **Суратда:** Н. Усмонов иш устида.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Имтиҳонларга пухта тайёргарлик кўрилмоқда

Киров районидаги Оржоникидзе номли 20-нчи қизлар ўрта мактабида имтиҳонларга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Мактабнинг ўзбек ва рус группаларида 828 қиз та'лим олмоқда. Бу йил X синфда ўқиб турган 30 ўзбек қиз етуклик аттестати олиш учун имтиҳонлардан ўтади. Шунингдек IV ва VII синфларнинг ўқучилари давлат имтиҳонларидан ўтадилар. Мактаб ўқитувчилари консультация ва қўшимча машғулотларни мунтазам равишда ўтказмоқдалар. Ўқучилар дарс тайёрлаш учун ажратилган махсус хоналарда системали дарс тайёрламоқдалар. Физика, химия лабораторияларида ўтилган темалар юзасидан амалий машғулотлар ўтказилиб, ўқучиларнинг назарий билимлари мустаҳкамланмоқда.

Ўқитувчилардан Ш. Тўлаганов, З. Султонов, М. Орифжонова ва Х. Солихова ўртоқлар физика, химия ва она тили фанларидан такрорий машғулотларни изчиллик блан ўтказмоқдалар. Бу такрорий машғулотлар ўқучиларнинг имтиҳонларга пухта тайёрланишларига катта ёрдам бермоқда. Мактабда ўқучиларнинг имтиҳонларга тайёрланишларига амалий ёрдам бериш блан бирга, имтиҳон кунларига ташкилий тайёргарлик ишлари ҳам тахт қилиб қўйилди. Мактаб педагогика советида фанлар бўйича ассистентлар белгилаб чиқилган. Имтиҳонларга тайёргарлик даврида ота-оналар ўртасида педагогика пропагандасини кучайтиришга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Ўқучиларнинг ота-оналари ўртасида «Рус тилининг аҳамияти», «Боланинг имтиҳонларга тайёрланишида ота-онанинг роли», «Ўқучининг кундалик режими ва гигиенаси» каби темаларда суҳбат ва лекциялар уюштирилди.

X синф а'лочи ўқучиларидан А. Камолиддинова, М. Муҳиддинова, IX синф ўқучиларидан М. Исломова, Р. Камолова, Д. Орипова, VIII синф ўқучиларидан М. Исломжонова, Д. Алимовалар имтиҳонларга тайёрланишда барча ўқучиларга намуна бўлмоқдалар. Улар ўзлари имтиҳонларга яхши тайёрланиш блан, айрим фанлардан улгурмовчи синфдошларига ҳам актив ёрдам бермоқдалар.

Мактаб коллективи янги ўқув йилига тайёргарлик ишларини ҳам бошлаб юборди. Мактаб ёнида спорт зали, клуб, кутубхона, пионерлар уйи, лаборатория хоналари ва бошқа қўшимча бинолар қуриш учун давлат томонидан 1 миллион 375 минг сўм ажратилган эди. Ҳозир шу қўшимча биноларни қуриш иши жадал сур'атлар блан олиб борилмоқда. Бундан ташқари мактаб биносини капитал ремонт қилиш учун ажратилган маблағдан тўла фойдаланишни та'минлаш мақсадида қурилиш материаллари тайёрланмоқда.

М. ЗИЕМУҲАМЕДОВА.

Қурилиш ташкилотларининг ишидаги камчиликларни тезда тугатайлик

Жонажон партиямиз ва совет давлати социалистик шаҳарларимизни янада обод, янада кўркам қилиш ишига алоҳида э'тибор бериб келмоқдалар. Белоён мамлакатимиздаги юзлаб шаҳарлар каби республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрининг чиройи борган сари очилиб, иттифоқимиздаги энг гўзал шаҳарлар қаторига ўтиб бормоқда. Халқимиз Тошкентни ғоят гўзал ва кўркамлиги учун боғ шаҳри, деб атайди. Унинг бағрида йил сайин янги йирик корхоналар, мактаблар, маданият саройлари, архитектура жиҳатидан ғоят гўзал ишланган кўп қаватли уй-жойлар, маданий-маиший ва бошқа хил муассасаларнинг бинолари борган сари кўплаб қад кўтармоқда.

Шаҳар меҳнаткашларининг маданий ҳаётини ва моддий фаровонлигини янада юксалтиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган қурилиш ишларига ҳар йили неча миллион сўмлаб маблағ ажратилмоқда. Шаҳарда қурилиш ишлари кун сайин кенгайиб бормоқда. Фақат шу йилнинг ўзидагина 95 минг квадрат метр уй-жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилиши керак. Тошкент шаҳрини қайта реконструкция қилиш генерал плани бўйича бу қурилиш масштаби янада кенгайтирилади. Совет ҳукумати қурилиш ташкилотларига яқиндан ёрдам бериб, уларни биринчи даражали техника ва юқори малакали кадрлар блан тобора кўп та'минлаб келмоқда.

Аммо шуни э'тироф қилиш керакки, шаҳар қурилиш ташкилотларининг иши ҳозирги куннинг талабларига жавоб бераолмаётир. Шаҳар партия комитети яқинда қурилиш ташкилотларининг ва Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари министрлигининг Тошкентдаги корхоналарининг ишини текшириб чиқди. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, шаҳардаги деярлик ҳамма қурилиш участкаларининг коллективлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажармаётирлар. Шаҳарда капитал ва уй-жой қурилиш плани йиллик программанинг 12,9 проценти миқдорида, 1954 йил I квартал топшириғи эса 63 процент бажарилган, холос.

Шаҳар партия комитети қурилиш ташкилотларининг ишини яхшилаш мақсадида ўзаро социалистик мусобақада ғолиб чиққан илғор участкаларнинг коллективларига бериш учун кўчма Қизил байроқ та'сис этган эди. Афсуски, шаҳардаги қурилиш участкаларининг бирортаси ҳам социалистик мусобақа шартларини бажармагани учун бу кўчма Қизил байроқ ҳамон шаҳар партия комитетида турибди. Кўпгина участкаларда қурилиш ишлари ҳаддан ташқари секинлик блан бормоқда.

Фактларга мурожаат этайлик. 32-нчи қурилиш трестига қарашли 227 УНР умумқурилиш бўйича 1 квартал планини атиги 75,2 процент бажарган. Бу ташкилот 4 ой ичида 1490 квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириши керак эди. Броқ бор-йўғи 932 квадрат метр уй-жой қурилиши битказилган, холос. Социал маданий-маиший қурилишлар бўйича пландаги 2315 ўрнига 1454 квадрат метр топширилиб, квартал плани 62,8 процент бажарилган.

Айниқса «Ташсельмаш», «Ўзбексельмаш», электрокабель ва бошқа саноат корхоналаридаги қурилиш об'ектларининг коллективи давлат қурилиш планларини систематик равишда бажармай келмоқдалар. Қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари бундан бир-икки ой илгари ёғингарчилик кунларида қурилиш ишларининг бундай судралишига асосий сабаб, деб об-ҳавони рўкач қилар эдилар. Аммо бинокорлик ишларини кенг кўламда ривожлантириб юборишга имкон берувчи ҳозирги жуда қулай кунларда ҳам қурилиш ишларини яна эскичасига судралишига сабаб нима?

УНР раҳбарлари бунга турли баҳона топадилар, ишчи кучи ва малакали кадрлар етишмас, эмиш. Ваҳоланки шу йилнинг ўтган 4 ой ичида УНР бўйича пландаги 60 ўрнига ишга фақат 10 киши қабул қилинган. Бинокорлик ишларида, ишлабчиқаришнинг бошқа ҳамма соҳаларидек, иш процессларини, айниқса кўп меҳнат талаб этадиган ишларни механизация қилиш меҳнат унумини оширишнинг муҳим факторидир. Бу ташкилотга қарашли ҳамма қурилиш об'ектлари зарур механизмлар ва асбоб-ускуналар блан етарли миқдорда та'минлангандир. Ҳамма гап ана шу бой техникадан, механизмлардан ва ускуналардан унумли фойдаланишда қолган. Аммо ташкилот раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ Благодовский) шу вақтга қадар бу ишга жиддий э'тибор бермай келаётирлар. Бунинг устига қурилиш участкаларида меҳнат ёмон ташкил этилган. Ишлабчиқариш календар графиклари ўз вақтида тузилмагани учун пала-партиш, плансиз иш олиб борилмоқда. Кундалик ва ҳафталик графикларга амал қилинмайди. Ишчи кучи ва транспортдан унумли фойдаланмаслик оқибатида об'ектларга бинокорлик материаллари ўз вақтида етказилиб берилмайди. Натижада об'ектлардаги ишлар чўзилиб кетмоқда. Масалан, «Ташсельмаш» заводи учун қурилаётган болалар боқчаси план бўйича ўтган йилда фойдаланишга топширилиши керак эди, 1954 йилнинг 5-нчи ойи ҳам тамом бўлай деб қолди. Аммо болалар боқчаси қурилиши иши ҳали 50 процент ҳам бажарилган эмас. Шаҳардаги завод учун қурилаётган ўн йиллик мактаб биносини қуриш иши ўтган йил сентябрьда бошланган эди. План бўйича бу йил 1 сентябрьда фойдаланишга топширилиши керак. Ваҳоланки, бу участкада ҳозир бор-йўғи 30 процент иш бажарилган. Бу участкада бетон қоручи, башнали кранлардан фойдаланилмаётир, ишчи меҳнатини енгиллаштирадиган контейнерлар бўлгани ҳолда ғишт етказиб бериш процесси ортиқча меҳнат сарфланиб, қўлда бажарилмоқда.

Бундай нуқсон шаҳардаги бошқа қурилиш ташкилотларида ҳам юз бермоқда. 701 УНР да экскаватор, скрепер, бульдозер ва бошқа хил машиналардан фойдаланиш унуми жуда паст. Қурилиш об'ектлари трест томонидан ўз вақтида электр арра, мих, металл, ёғоч, фанер, шнур, пергалина ва бошқа хил бинокорлик материаллари блан та'минланмай келаётир.

Кўпгина жойлардаги уй-жой биноларининг сифати ғоятда паст. 701 УНР коллективи томонидан Луначарский кўчасидаги қурилган 8 квартирали 12 та уй-жой биносининг сифати талабга жавоб бермагани учун Давлат архитектура қурилиш контролининг комиссияси томонидан брак қилинган. Бу қурилишга камида давлатнинг 100 минг сўм маблағи сарф қилинган эди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Трест томонидан битказилган шаҳардаги бирқанча уй-жой биноларининг сифати ёмон бўлганлиги учун уларни Давлат комиссияси қабул қилмаётир.

Қурилиш ишларининг сур'ати ва сифати лойиҳалаш ташкилотларининг ишига ҳам боғлиқдир. Аммо бу ташкилотлар, жумладан «Ташгорпроект»и қурилиш ташкилотларини ўз вақтида сифатли лойиҳалар блан та'минламаётир. Бу эса об'ектлардаги қурилиш ишларини белгиланган вақтдан кечикиб кетаётганлигига сабаб бўлмоқда. Масалан, «Ташсельмаш» заводига қарашли 440 ўринли мактаб биноси план бўйича бу йил битказилиши керак. Броқ, лойиҳалаш ташкилотлари шу кунгача бу об'ектни лойиҳа-смета ҳужжатлари блан та'минламагани учун, мактаб қурилиши ҳали ҳам бошлангани йўқ.

Қурилиш ва лойиҳалаш ташкилотларининг раҳбарлари пойтахтимизни янада обод ва кўркам қилиш, қурилиш ишларининг сифатини ошириш ва уларни белгиланган муддатда битказиш мақсадида фидокорона меҳнат қилаётган бинокорларимизнинг ҳақли талабларига сезгирлик блан қулоқ солишлари ва шу асосда ўз ишларида қат'ий бурилиш ясашлари керак.

И. СУЛАЙМОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ёзда чанг-тупроқда, қишда лойда"

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 2 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида ҳабар босилиб, унда Тошкент районидаги Чўпонота бозорини обод қилишга э'тибор берилмаётганлиги, бозорга нарса келтирган кишилар учун қулай шароит яратилмаганлиги, бинолар эса бузилиб вайрон бўлаётгани кўрсатилган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент район Совети ижроия комитети текшириш ўтказганда газетада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган.

Район ижроия комитети бозорларни тиклаш ва обод қилиш учун конкрет тадбирлар белгилаган. Назарбек бозорини қайта қуриш учун 24,4 минг сўм маблағ ажратилган.

В. И. Ленин томонидан Коммунистик партия ташкилий асосларининг ишлаб чиқилиши

Коммунистик партиянинг асосчиси В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган генизл асари босилиб чиққанига 50 йил тўлди. Бу генизл асарда В. И. Ленин Коммунистик партиянинг ташкилий асосларини ишлаб чиқди.

Коммунистик партиянинг ленинча ташкилий асослари қудратли куч бўлиб ташкил топган, жамиятимизнинг раҳбар ва етакчи кучи бўлиб қолган, мамлакатимизда коммунистик қурилиш ишларига донолик блан раҳбарлик қилаётган партиямиз учун кураш программаси бўлди.

В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асарида ҳартомонлама ишлаб чиқилган Коммунистик партиянинг ташкилий асослари Лениннинг кейинги асарларида, КПСС қарорлари, ҳужжатларида ҳамда И. В. Сталин ва унинг шогирдлари томонидан ҳартомонлама ривожлантирилди.

Партиямиз XIX с'езди, КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март Пленумлари халқ хўжалигимизнинг ҳамма соҳаларига партия раҳбарлигини янада кучайтириш, партия, ҳукумат ва халқ бирлигини мустаҳкамлаш, партия Устави талабларига қат'ий риоя қилиш, партия сафларининг бирлигини мустаҳкамлаш коммунизм қурилишида муваффақиятларга эришишимизнинг гарови эканлигини кўрсатди. Мамлакатимизда коммунизм қуриш ишлари муваффақиятли амалга оширилаётган ҳозирги вақтда В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган Коммунистик партиянинг ташкилий асослари янада катта аҳамиятга эга бўлиб қолади. В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган Коммунистик партиянинг ташкилий асослари партиямиз қўлида коммунизм қуришнинг қудратли қуролидир.

☆ ☆ ☆

В. И. Ленин марксизмнинг пролетар партияси тўғрисидаги та'лимотини янги тарихий шароитда — жаҳон революцион ҳаракатининг маркази Россияга кўчаётган ва кўчган бир даврда ривожлантирди ва бойитди. Ленин Маркс ва Энгельс та'лимотининг содиқ давомчиси бўлиб майдонга чиқиб, II Интернационалнинг реформист партияларидан принципиал фарқ қиладиган янги типдаги партияни — ишчилар синфининг жанговар, революцион марксистик партиясини тузди ва чиниқтирди. Ленин марксизмнинг барча тусдаги душманларига, оппортунистларга қарши муросасиз шиддатли курашда марксистик партиянинг идеологик, ташкилий, тактик ва назарий асосларини ишлаб берди. Коммунистик партиянинг буюк асосчиси ва доно йўлбошчиси Лениннинг партиянинг ташкилий асослари тўғрисидаги та'лимоти унинг янги типдаги партия ҳақидаги умумий та'лимотининг таркибий қисмидир.

В. И. Ленин РСДРПнинг II с'езди чақирилмасдан анча илгарироқ ўзи ташкил этган умумроссия сиёсий газетаси «Искра» саҳифаларида, «Нима қилмоқ керак?» деган генизл асарида, ниҳоят партиянинг II с'ездида ҳам партия тузилишининг ташкилий принципларини илгари сурган эди. 1895 йилда Ленин томонидан тузилган Петербург «Ишчилар синфи озодлиги учун кураш союзи» Россияда революцион пролетар партиясининг куртаги бўлди. 1898 йил мартида бўлган РСДРПнинг I с'езди эса амалда партияни тузиб бераолмаган бўлса ҳам, ҳарҳолда унинг қарорларида ва «Манифест»ида РСДРПнинг тузилганлиги расман э'лон қилинган эди.

Партия II с'ездининг тарихий аҳамияти шундан иборатки, у, Россияда чинакам марксистик партияни Ленин «Искра»си илгари сурган ва ишлаб чиққан ғоявий ва ташкилий асосларда тузди ҳамда марксизмнинг «экономизм» устидан, ошкора оппортунизм устидан қилган ғалабасини мустаҳкамлади. РСДРПнинг II с'ездида ва с'ездан кейин партия тузилишининг ташкилий принциплари теварагида кураш кучайиб кетди. Меньшевиклар с'езд қарорларининг амалга оширилишига зўр бериб тўсқинлик қилдилар. Улар партияни очиқдан-очиқ ғоявий ва ташкилий чалкашликларнинг кучайишига томон, ташкилий парокандалик, тўгаракчилик ва кустарьчиликка қараб орқага судрамоқчи бўлдилар. Бу ҳол амалда ишчилар синфини ягона штабсиз қолдиришга олиб борар эди. Ваҳоланки, Россияда етилиб келаётган революция эҳтиёжлари жанговар партия бўлишини талаб қилар эди. Революцион партия бўлмаса, империализмни ағдариш, пролетар диктатурасини қўлга олиш ва коммунистик жамият қуриш тўғрисида ўйлаш ҳам бекор эди. Лениннинг 1902 йилдаёқ «... қани бизга революционерлар ташкилотини беринг-чи, биз Россияни тубдан ўзгартириб юборамиз!» (В. И. Ленин, Асарлар, 5 том, 511 бет), дейиши бечиз эмас. Меньшевиклар Ленин томонидан илгари сурилган партия тузилишининг ташкилий принципларига қарама-қарши ўлароқ, ташкилий жиҳатдан бебошликни зўр бўриб пропаганда қилдилар. Ленин меньшевикларга қат'ий зарба бериш учун, марксистик партиянинг ташкилий асосларини белгилаб бериш учун 1904 йилда «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган генизл асарини ёзди.

В. И. Ленин партия блан синф ўртасидаги ўзаро муносабатларни та'рифлаб, партия ўзининг революцион тажрибаси ва онглилиги жиҳатидан синфдан юқори турувчи авангард, раҳбар куч бўлиши лозим деб кўрсатди ва унинг ўзига хос хусусиятларини асослаб берди.

Марксистик партия ишчилар синфининг бир бўлаги бўлиш блан бирга, унинг илғор, онгли отрядидир. Партия табиат ва жамият тараққиёти қонунлари тўғрисидаги, эзилган ва эксплуатация қилинган омманинг революцияси тўғрисидаги, ҳамма мамлакатларда социализмнинг ғалаба қилиши тўғрисидаги, коммунистик жамият қуриш тўғрисидаги фан бўлган марксизм блан қуролланганлиги учун ҳам ишчилар синфининг курашига раҳбарлик қилишга қобил бўлган отряддир.

Ленин меньшевикларга қарама-қарши ўлароқ, илғор отряд бўлган партиянинг вазифаси тобора кенгроқ табақаларни шу илғорлик даражасига кўтаришдан иборат эканлигини эсдан чиқариш ўз-ўзимизни алдаш бўлади, деб кўрсатди. Ленинча кўрсатмага амал қилучи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ташкил топган дастлабки кунларидан бошлаб меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини садоқат блан ҳимоя қилучи партия сифатида, илғор ва онгли отряд сифатида буюк оламшумул роль ўйнаб келмоқда, халқимизни марксча-ленинча онглилик руҳида, пролетар интернационализми руҳида, коммунистик руҳда тарбиялаб келмоқда ва бу соҳада партиявий-сиёсий ишларни тобора юқори даражага кўтармоқда. Коммунистик партиянинг онгли отрядлик роли эндиликда ҳарқачонгидан ҳам кучлидир. Коммунистик онгливикни янада юқори даражага кўтармасдан туриб коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли равишда бажариб бўлмайди. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги Уставида партия а'золарининг вазифаларидан бири «ўз онгини ошириш йўлида, марксизм-ленинизм асосларини ўрганиб, билиб олиш йўлида ишлаш»дан иборат деб ёзилган.

Партия ишчилар синфига раҳбарлик қилмоқ учун, деб та'лим беради В. И. Ленин, «ишчиларнинг илғор отряди бўлиш блан бирга, уюшган отряд бўлиши ҳам лозим». Ленин меньшевикларнинг партия эшигини пролетар бўлмаган элементлар учун кенг очиб беришга уринишларини фош этиб, партия ягона программа ва уставга, ягона партия интизомига эга бўлган ташкилот бўлиши лозим деб уқтирди. Партия а'золари ирода, ҳаракат ва ягона интизом бирлиги блан бир отрядга уюшган тақдирдагина етакчилик ва раҳбарлик ролини бажараолади. КПСС Уставида ҳам партия қурилишининг ленинча принциплари ўз ифодасини топгандир. Ҳақиқатда Коммунистик партия мустаҳкам бўлиб уюшганлигидан, ҳечвақт ўз а'золарининг сонини ошириш пайида бўлмасдан, балки а'золарнинг сифатини яхшилашни ўзининг биринчи вазифаси деб билганлиги туфайли ҳам янги-янги ғалабаларни қўлга киритишга муваффақ бўлди ва муваффақ бўлмоқда. Ўртоқ Маленков партиянинг XIX с'ездида қилган докладида «... партия ўз а'золарининг сони блангина эмас, балки аввало уларнинг сифати блан кучлидир», деб та'кидлаган эди. Партия а'золари ўз истакларини, иродаларини партиянинг истак ва иродаси блан қўшиб бирга ҳаракат қилишни ўз бурчи деб ҳисоблаганларидагина партия уюшган отряд сифатида кучли бўлади. Ҳақиқатда ҳам бизда Коммунистик партиянинг иродаси барча совет халқларининг иродасини тўла ифода қилмоқда.

В. И. Ленин партия ишчилар синфининг ҳамма ташкилотлари орасида **«ташкилотнинг олий шакли»** бўлиб, у барча ишчи ташкилотларига раҳбарлик қилиши лозим, деб кўрсатди. Коммунистик партия энг илғор революцион назария блан, синфий кураш қонунлари ҳақидаги билим ҳамда революцион ҳаракат тажрибаси блан қуролланган энг яхши кишилардан ташкил топганлиги учун ҳам ишчилар синфининг ҳамма ташкилотларига раҳбарлик қилаолади. Партия ўзининг билими, тажрибаси ва обрўси жиҳатидан бирдан-бир ташкилот бўлганлиги учун ҳам пролетариатнинг курашига раҳбарликни бир марказга тўплайоладиган, ишчилар синфининг бўлак ташкилотларини ёрдамчи органларга ҳамда партияни синф блан боғловчи воситаларга айлантираоладиган раҳбар ташкилотдир.

В. И. Ленин партия ишчилар синфининг ҳокимият учун, социалистик жамият қуриш учун олиб борадиган курашида бирдан-бир қурол эканлигини асослаб берди. Мамлакатимизда пролетариат диктатураси учун олиб борилган курашнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган Коммунистик партия раҳбарлигида ишчилар синфи диктатурасининг давлат формаси бўлган Советлар вужудга келди. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия Советларнинг раҳбар ядроси ҳисобланади. Шунингдек, партия ишчилар синфининг барча ташкилотларини — касаба союзлари, кооперативлар, фабрика-завод ташкилотлари, матбуот, ёшлар союзлари, ва бошқа ташкилотларнинг ҳаракатини ягона мақсад учун йўллаб, уларга сиёсий жиҳатдан раҳбарлик қилади.

В. И. Ленин партия ишчилар синфининг илғор отряди блан ишчилар синфининг миллионларча оммаси ўртасидаги алоқанинг гавдаланишидир, деб асослаб берди. Партия партиясизлар оммаси блан мустаҳкам алоқада бўлмасдан туриб яшаши ва ривожланиши мумкин эмас. Партия омманинг ишончига ва ёрдамига эришаолсагина кучли ва енгилмас бўлади. Агар партия ўзини туққан, тарбиялаб вояга етказган халқ оммаси блан мустаҳкам алоқада бўлсагина, ўзининг раҳбарлик вазифасини бажаролади. Ленин халқ оммаси тарихни яратучи асосий куч эканлигига қат'ий ишонди. Ленин Коммунистик партиянинг ташкилий асосларини ишлаб чиқишда ҳам халқ оммасининг ролига алоҳида э'тибор берган эди. Ленин «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган асарида: «Социал-демократик партия бўлмоқ учун шундай қилиш керакки, синф албатта ёрдам берадиган бўлсин» (В. И. Ленин, Асарлар, 7 том, 273 бет) деб ёзган эди.

ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ, ҲАРБИР АГРЕГАТНИНГ УНУМЛИ ИШЛАШИГА ЭРИШАЙЛИК!

★

Ўртасарой МТСи механизаторларининг чақириғи асосида

ВЕКОБОД. (ЎзТАГ). Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС тўртинчи трактор бригадаси а'золарининг республикадаги барча тракторчиларга қарата ёзган Мактубини **3-нчи «Далварзин»** совхозининг кўп механизаторлари радио орқали эшитдилар. Бу Мактуб радио орқали эшитдирилиб бўлганидан кейин шу ондаёқ қизил бурчакларда ва чойхоналарда қизғин суҳбатлар бошланиб кетди.

— Ўртасарой МТСи тракторчиларининг чақириғи, — деди ўз ўртоқларига биринчи бўлимнинг универсалчиси Ф. Селейванов, — жуда чуқур э'тиборга сазовордир. Бизнинг олдимизда ғўзани яхши ва сифатли парвариш қилиш вазифаси турибди. Тажриба шуни кўрсатадики, ҳамма механизаторлар топшириқни анча ошириб бажараоладилар. Мен ўз тўғримда гапирмоқчиман. Мен кунда нормадаги 8 гектар ўрнига 12 гектар ерни культивация қилаётирман. Мен ғўза қатор оралари юмшатилабошланганидан буён 280 гектар ерни культивация қилдим.

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг Азим Эрматов бошлиқ трактор бригадасининг ташаббуси совхоз механизаторлари ўртасида кенг муҳокама қилинмоқда. Хўжаликнинг тракторчиларидан 25 киши ишнинг а'ло сифат блан бажариш ва ғўза парваришини қисқа муддатларда ўтказиш мусобақасига қўшилганлигини билдирди.

Ғўза янги усулда сифатли парвариш қилинмоқда

ЎРТАСАРОЙ. **(Тошкент ҳақиқат» мухбиридан).** Бутуниттифоқ механизаторлар кенгаши қатнашучиларининг мурожаатига қўшилган Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг 9-нчи трактор бригадаси механизаторлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ленин номли колхозда ишлаётган бу трактор бригадаси кўкламги дала ишлари даврида белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажарди.

Трактор бригадасининг илғор универсалчилари ғўза парвариши даврида ҳам белгиланган графикларни ошириб бажармоқдалар. Ленин номли колхозда 658 гектар ерга чигит экилган. Бу майдонда ғўзалар механизация кучи блан янги усулда парвариш қилинмоқда. Универсалчилар ғўзани кўндалангига ва бўйига культивация қилиш, ягана қилиш соҳасида топширилган графикларни ошириб бажармоқдалар. Универсалчи ўртоқ Ҳайдаров ғўза парвариши бошлангандан буён 100 гектардан ошиқ ғўза майдонини кўндалангига ва бўйига ишлаб берди.

Колхоз правлениеси бу йил ҳамма майдондаги ғўзани янги усулда механизация воситаси блан ягана қилиш, культивациядан чиқариш, ўғитлаш тадбирларини кўрмоқда. МТС агрономлари бошчилигида бу ишларни амалга ошириш учун қат'ий график тузиб чиқилган. Бунда тракторларнинг ҳаракати ва қайси иш турини бажариши аниқ кўрсатилган. Бригада механиги ўртоқ Цой Владимир мана шу график асосида универсал тракторларининг ишини пухта уюштирмоқда. Шу кунларда ғўзани культивация қилиш блан бирга биринчи озиқлантириш ўтказилмоқда. ОДН машинаси тиркалган универсални бошқараётган ўртоқ Цей Дик Сок ҳар куни белгиланган топшириқни муваффақиятли бажармоқда.

Механизация кучи блан ғўзани ягана қилиш колхозчилар меҳнатини енгиллаштириш блан бирга, ғўзани яхши ва тез авж олишига катта ёрдам бермоқда. Шу кунгача колхозда универсалчилар 420 гектар ғўза майдонини кўндалангига ва бўйига ишлаб бердилар, 225 гектар ердаги ғўза трактор блан ягагадан чиқарилди.

Ўртоқ Цой Владимир бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари ғўза парваришда прогрессив усулларни қўлланиб бошқа механизаторларга намуна бўлмоқдалар.

Ўртасарой 1-нчи МТСи 4-нчи трактор бригадаси тракторчи-универсалчиларининг республикадаги ҳамма механизаторларга ёзган Мактуби МТСларда кенг муҳокама қилинмоқда. **Суратда:** Янгийўл районидаги 2-нчи МТС партия ташкилотининг секретари ўртоқ **О. Шамсиев** тракторчиларга Мактубни ўқиб бераётир.

В. Салов фотоси.

Ҳарбир чопиқ агрегати блан 1000 гектар ердаги ғўзани ишлаш учун

Янгийўл районидаги 2-нчи МТСнинг 2 ва 4-нчи трактор бригада а'золари янги мажбурият олдилар

«Полярная звезда» колхозида хизмат қилаётган Ўртасарой 1-нчи МТСи 4-нчи трактор бригадаси а'золарининг ғўза парваришини янада кучайтириш юзасидан янги мажбуриятлар олиб, республикамиздаги ҳамма тракторчиларга қарата ёзган Мактубини областимизнинг колхоз ва совхоз далаларида ишлаётган механизаторлар қизғин ма'қулламоқдалар. Бу Мактуб ҳамма ерда, МТС ва совхозларда, колхоз дала шийпонларида муҳокама қилинмоқда. Тракторчи-универсалчилар илғорлар чақириғига қўшилиб, ўз зиммаларига ортдирилган янги мажбуриятлар олмоқдалар.

Свердлов номли колхозда хизмат қилаётган 2-нчи Янгийўл МТСи 2-нчи трактор бригадасининг механизаторлари Ўртасарой МТСи 4-нчи трактор бригадаси а'золарининг Мактубини ишчанлик блан муҳокама қилдилар. Трактор бригада механиги ўртоқ Н. Пильнов бу Мактубни ўқиб, тушунтириб бергач, шундай деди:

— Ўртасаройли тракторчи-универсалчиларнинг бошлаган ташаббуси жуда катта аҳамиятга эгадир. Биз ҳам ғўза парваришини қисқа, агротехника жиҳатидан энг яхши муддатларда ўтказиш ва бунда ишни а'ло сифатли қилиб бажариш, ҳарбир «Универсал» блан 1 августгача 1000 гектар ердаги ғўзани ишлаб бериш учун ҳамма имкониятларга эгамиз. Бригадамизда илғор универсалчилардан ўртоқ Тўлаган Тошевнинг тажрибаси бизда ҳам фойдаланилмаётган кўпгина ички резервлар борлигини кўрсатади. Ўртоқ Тўлаган Тошев 14 йилдан буён универсалчи бўлиб ишлайди. Ҳар йили планини ошириб бажаради. Бу йилги шароитда ҳам 184 гектар ерга чигит экиб берди. У ҳозиргача 232 гектар ғўзани культивациядан чиқарди. Олим Нуриддинов, Тошпўлат Шомаҳмудов, О. Саидғозиев ўртоқлар ишда илғор ҳисобланадилар.

Свердлов номли колхозда биз ишлаётган пахтачилик бригадалари гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришлари керак. Бу шарафли ишни бажаришда механизация ҳал қилучи куч эканлигини яхши биламиз.

Илғор универсалчи Тўлаган Тошев илғорлар чақириғига қўшилганлигини айтиб, бундай деди:

— Кейинги бешкунликда 71 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқардим. Ёш ғўзани культивация қилишда универсалчидан эҳтиётлик блан, ҳарбир агрегатни сифатли қилиб ишлаш талаб қилинади. Мен мавсумда 1150 гектар экин майдонини ишлаб бериш мажбуриятини оламан.

Трактор бригадасининг бошқа а'золари ҳам ўз зиммаларига шундай янги мажбуриятлар олдилар: универсалчи Олим Нуриддинов блан Тўлаган Тошев 1150 гектардан, Тошпўлат Шомаҳмудов ва Олим Саидғозиев ўртоқлар «СУЗ» машинасини тиркаб, 1000 гектар ердаги ғўзани культивациялаш ва ўғитлаб беришга қарор қилганликларини айтдилар.

Бригада а'золари чопиқ агрегатлари ишини уюштиришдаги камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар. 59 ва 62-нчи тракторларга тиркалган культиваторларнинг ба'зи иш органлари яхши ишламайди. «СУЗ» машинасига ўз вақтида ўғит етказиб берилмаганидан, кунлик иш унуми паст бўлаётир. Агрегатларга биркитилган ёрдамчи кишилар иши устидан назорат ўрнатилмаган. Бу нуқсонларни йўқотиш учун ғўза парваришида чопиқ агрегатларининг иш сифатини янада яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Сталин номли колхозда хизмат қилаётган 2-нчи МТСнинг 4 ва 5-нчи трактор бригада а'золари ҳам ўртасаройли механизаторлар мурожаатини муҳокама қилдилар. Ўртоқ Икром Иброҳимов бригада механиги бўлган 4-нчи трактор бригадасининг универсалчиси Эргаш Дониёров ва Умаров ўртоқлар ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олдилар. Улар чопиқ агрегати блан иш кунини эрта тонгдан қош қорайгунча давом этдириб, 1 августгача 1100 гектар ердаги ғўзани парвариш қилишга, иш сифатини яхшилашга ва'да қилдилар.

5-нчи трактор бригадаси (бригада механиги Эргаш Хидирбоев) механизаторлари ҳам кейинги бешкунликда ғўза қатор ораларини ишлаш юзасидан белгиланган топшириқларни ошириб бажардилар. Бригадалараро социалистик мусобақада биринчиликни олиб, МТСнинг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга сазовор бўлдилар.

Сталин номли колхоз пахтакорлари 1125 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бу колхозда ишлаётган 2-нчи МТСнинг 4 ва 5-нчи трактор бригадаси механизаторлари шу юксак мажбуриятларни тўла бажаришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Колхозда ғўзани механизация кучи блан культивация қилиш, ўғитлаш, ягана қилиш юзасидан белгиланган топшириқлар тўла ва ошириб бажарилмоқда.

МТС зонасидаги «Коммунизм» ва Фрунзе номли колхозларда ишлаётган трактор бригадаларида ҳам Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг 4-нчи трактор бригадаси механизаторларининг Мактуби кенг муҳокама қилиниб, ғўза парваришининг сур'атини тезлатиш ва сифатини яхшилаш юзасидан янги, ортдирилган мажбуриятлар олинмоқда.

Т. ОРИПОВ.
(«Тошкент ҳақиқати» мухбири).

Оржоникидзе механизаторлари ўртасаройлиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватламоқдалар

ОРЖОНИКИДЗЕ, 18 май. (ЎзТАГ). Оржоникидзе район механизаторлари Ўртасарой МТСи универсалчиларининг ғўза парваришида чопиқ агрегатларидан унумли фойдаланиш мусобақасини кучайтириш тўғрисидаги чақиригини қизғин кутиб олдилар.

Трактор бригадасининг бошлиғи Б. Икромов ўртасаройлиларнинг Мактуби блан танишиб чиққанидан кейин бундай деди:

— «Қизил Ўзбекистон» қишлоқ хўжалик артелига хизмат кўрсатаётган бизнинг бригадамиз биринчи культивацияни ва ғўзани биринчи озиқлантиришни тугаллади. Бутун майдондаги ғўзалар авж олиб ўсаётир. Илғор универсалчилардан Ю. Хидиров, А. Хонкелдиев ва бошқалар ҳарбири ҳозирдаёқ 200 гектарга яқин ердаги ғўзани ишладилар.

Биз ўртасаройлиларнинг таклифини қизғин равишда қўллаб-қувватлаганимиз ҳолда 1 августгача ҳарбир чопиқ агрегати блан камида бир минг гектар ердаги ғўзани ишлаш мажбуриятини оламиз.

А. Белик, Е. Лазарев ва бошқалар раҳбарлигидаги бригадаларнинг тракторчилари ҳам шундай мажбуриятлар олдилар.

Район механизаторлари ўртасаройлиларнинг чақириғига жавобан 20 майгача бутун пахта майдонида ғўзани механизация усулида ишлашнинг биринчи циклини тамомлашга қарор бердилар.

★ ★

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Ғўзани зараркунандалардан ҳамавақт тоза сақлайлик

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг чигит экишни тугаллаш, чигитни текис ундириб олиш ва ғўза қатор ораларини ишлашни кўчайтириб юбориш тадбирлари тўғрисидаги қарорида бу йил қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва ғўза касалликлари кучайиши хавфи борлиги ва уларга қарши жиддий чоралар кўрилиши, хусусан бегона ўтларда бўладиган зараркунандаларни қириб ташлаш зарур эканлиги ўқдириб ўтилади.

1954 йилда ўтган йилга нисбатан ҳар гектардан олинадиган пахта ҳосилини 4 центнерга ошириш зарур. Бу вазифани бажариш учун барча тадбирларни амалга ошириш ва бутун имкониятдан тўла фойдаланиш керак. Бу соҳада бегона ўтларни йўқотиш муҳим ўрин тутади. Текшириш ма'лумотларига қараганда, бегона ўтлар пахта, ғалла ва бошқа ўсимликлар ҳосилини 20 — 30 процентгача камайтиради.

Ёввойи ўтлар серуруғ бўлади; ноқулай шароитда бўлса ҳам узоқ муддатгача ўсиш қобилиятини йўқотмайди. Масалан, бир туп олабўта 100, ёввойи гултожихўроз 500 мингта уруғ тарқатиши мумкин. Сарсалмана уруғи 4, баргизўт уруғи 8, ёввойи гултожихўроз уруғи 40 йилгача униш қобилиятини сақлайди.

Олабўта ва зарпечак уруғлари мол еганда ҳам ҳазм бўлмай, гўнг орқали далаларга тарқалади.

Бир гектар участкада ўсган ёввойи ўт уруғлари 4 миллиардгача етади. Ҳолбуки, 1 гектар ерга экилган 80 — 90 килограмм буғдой ҳосили фақат 3 — 4 миллион бўлади.

Бегона ўтлар ердан озиқ моддаларни олади, ўғитдан фойдаланиш коэффициентини пасайтиради. Ердаги сувни арпа, тариқ ва жўхориларга нисбатан 2 — 3 марта ортиқ сўриб олади. Бегона ўтлар экинларга соя солиб, қуёш нуридан бебаҳра қилиб қўяди. Шолига курмак, беда уруғига зарпечак уруғи аралашиб уруғ сортини бузади. Бегона ўт илдизлари сеялка, культиватор иш органлари ва бошқаларнинг юришига тўсқинлик қилади, натижада ер яхши ишланмайди.

Бегона ўтларнинг энг катта зарарларидан бири шуки, улар қишлоқ хўжалик экинларига ҳархил зараркунандаларни тарқатадилар. Ўсимлик зараркунандаларининг деярлик ҳаммаси ёввойи ўтларда қишлайди. Сўнгра улар экинларга, шу жумладан ғўзага тарқалади. Улардан зарарланган ғўза пахтасининг толаси калта, мўрт, чигити эса кўпинча пуч бўлади.

Ғўзанинг ашаддий зараркунандаси ўргумчак кана — эшакмия, сарсалма, печак, янтоқ ва шунга ўхшаган 27 хил ўсимликка, кўсак қурти эса итузум, бангидевона, мингдевона, олабўта, қўйтикан, ёввойи гултожихўроз, бешбармоқ, қорамуғ, янтоқ, қизилмия ва шунга ўхшаган 35 хил ўсимликка тухум қўяди. Ширалар ҳам жуда кўп ўсимликларда бўлади ва уларда урчиб ғўзага ўтади.

Демак бегона ўтларни йўқотиш йўли блан ўсимлик зараркунандаларини ғўзага яқин келтирмаслик лозим. Акс ҳолда шу ўтлар орқали ғўза зарарланиши, ҳосилга путур етиши мумкин.

Бу йилги қишнинг анча қаттиқ келиши ва чўзилишига қарамасдан, қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпи сақланиб қолган. Февраль-март ва апрель ойларининг биринчи ярмида Союз НИХИ илмий ходимлари К. Проценко ва Н. Ходосевич ўртоқлар Янгийўл районидаги Ленин номли ва Свердлов номли колхозларда текшириш ўтказган эдилар. Уларнинг ма'лумотига қараганда, айрим участкаларда ҳар туп бегона ўтда 5— 10 ва ундан ҳам ортиқ ўргумчак кана қишлаб чиққан. Шундай экан, бунинг олдини олиш учун бегона ўтларни йўқотиш ва уларга дори сепиш энг муҳим вазифалардандир. Бунинг учун ўтган йил ҳашарот тушган участкалар четидаги марза, ариқ бўйлари ва тутларга системали равишда дори сепиб турилади. Ёшка участкалар эса қунт блан ҳар 2 — 5 кунда бир марта текширилиб чиқилади. Агар участка 10 гектаргача бўлса, ҳар 50 метрдан кейин, ундан катта бўлса 100 метр юргандан кейин 10 — 20 туп ўсимлик олиниб уларнинг баргларининг ости ва усти лупа блан қараб текширилади. Мабодо уларда зараркунандалар топилса ҳисобга олинади ва бу ўсимликка латта қоғоз илиб танигли қилинади сўнгра унга тезда дори сепилади.

Ўсимлик қанча кўп ва синчиклаб текширилса, ғўзадаги зараркунандалар шунча тез аниқланади. Шунингдек ариқ, йўл бўйи, марза ва далаларда ўтган йилги бегона ўт қолдиқларини йиғиштириб, ёқиб юборилади.

Ғўза зараркунандаларини тарқатмаслик учун, дори биринчи марта эрта баҳорда бегона ўт қолдиқларига ва тут дарахтларига, иккинчи марта чигит тўла унмасдан олдин ўтларга сепилади. Учинчи марта май ойининг иккинчи ярмидан бошлаб 1—5 июньгача сепилади. Аммо бу пайтда тутларга сепиш учун қурт боқиб бўлингани шарт.

Дориларни белгиланган нормаларда сепиш, эритма ёки суспензиялар тайёрлаш, аппаратураларни тўғри ишлатабилиш масаласи ҳам муҳим. Бегона ўт ва тутларга сепиш учун икки процентли минерал мой эмульсияси, совун чиқитидан тайёрланган 0,8 процентли совун ишқори, гексахлоран ёки ДДТ минерал мойли қиёмнинг бир процентли эмульсияси, кальцинерланган соданинг 0,8 процентли эритмаси, гексахлоран албихтнол пастасининг 2 процентли эритмаси, 1,5 процентли коллоид олтин гугуртнинг суспензияси ёки 0,5 градусли ИСО (оҳак олтингугурт қайнатмаси) каби дорилардан бири ишлатилади. Коллоид олтингугурт суспензияси ва ИСО ҳавонинг температураси анча баланд бўлган учинчи марта дори сепилганда ишлатилиши ма'қул. Ҳаво температураси қанча баланд бўлса, олтингугуртли препаратлар ўргимчак канага тезроқ та'сир этадиган шаклга киради. Иқтисодий жиҳатдан қулайлиги ва ҳаво температураси пастроқ вақтларда ҳам зараркунандаларга яхши та'сир этиши жиҳатидан минерал мойли эмульсия ва ёғ заводлари чиқитидан тайёрланган дорилар фойдали ҳисобланади.

Дорилар от қўшиб ишлатиладиган «Пионер» ва «ОМП — А» маркали, тракторларга тиркаладиган «ОТП» маркали пуркагичлар ва «ОДН» маркали «Универсал» чанглагич-пуркагичларда сепилади.

Кучли аппаратураларни дори сепиш нормаларга мослаб ишлатабилиш ҳам катта аҳамиятга эга.

Бегона ўтларнинг бўйи ва қалинлигига қараб ҳар гектар ерга 1000 — 2000 литр, тутларнинг ҳарбир тупига эса 5 — 7 литрдан дори сепилади.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш ҳозирги кундаги энг муҳим вазифалардандир. Колхозларнинг далалари атрофидаги увотлар, ариқ бўйларидаги дарахтлар ҳамавақт ҳашаротлардан тоза сақланиши, ғўзалар ҳардоим текширишдан ўтказиб турилиши, бирор ҳашарот блан зарарлангудай бўлса дарҳол махсус дорилар сепилиши керак.

Ғўзамиз соғлом ва беғубор бўлиб ўсса, у тез ривожланади ва мўл ҳосил тугади.

К. МИРПЎЛАТОВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Менинг мўл пилла ҳосили олишдаги тажрибаларим

Мен бирнеча йилдан бери Оққўрғон районидаги Сталин номли колхозда пиллачилик звеносига бошчилик қилиб келмоқдаман. Колхозимиз районда энг йирик пахтакор колхоз бўлиши блан бирга йилдан-йилга пилла ҳосилини ҳам кўпайтирмоқда. Ўтган йили колхозимиз пилла тайёрлаш планини ортиги блан бажариб, давлатга 10 тонна а'ло сорт пилла топширди.

Мен пилладан мўл ҳосил етиштиришда эришган муваффақиятларимни мустаҳкамлаш блан илғор пиллачиларнинг тажрибаларини ҳам қунт блан ўрганабордим. Мен, қуртни Сталин мукофоти лауреати Олияхон Султонованинг қуртни жадал боқиш усули асосида парвариш қилиб, пилла ҳосилини оширмоқдаман. Шунингдек жадал усулда боқиш туфайли қуртни кўпроқ тутиш мумкин бўлаётир. Масалан, 1952 йилда 3 қути қурт боқиб, ҳар қутидан 92,2 килограммдан пилла олган бўлсам, 1953 йилда 5 қути қурт боқиб, ҳар қутидан 134,4 килограммдан пилла ҳосили топширдим.

Мен бунга қандай қилиб эришдим? Даставвал шуни айтишим керакки, мен қурт боқишга тушишдан олдин ҳамма зарур тайёргарликни ўз вақтида кўриб қўяман. Масалан, бу йил бизда, қурт боқиладиган хоналар яхшилаб ремонтланиб, дезинфекция қилинди ва оқланди. Ҳарбир қутига 50—60 квадрат метрдан жой ҳозирланди. Бунинг учун 200 кубометр ёғоч тахта тайёрланиб, ҳарқайси хонага уч қаватли сўкчаклар қурилди. Бу сўкчаклар ҳам дезинфекция қилинди. Ҳарбир қути қурт учун 350—400 боғдан похол ва мингбошидан даста, 60 квадрат метрдан чий тайёрланди. Қуртхоналарга печкалар ўрнатилди, ҳаво намлигини пасайтириш воситалари тахт қилинди.

Мен температура ва ҳаво намлигини қуйидагича тартиблайман: биринчи ёшда температура 29 даража, ҳавонинг нисбий намлиги 45—50 процент, иккинчи ёшда температура 29 даража ва ҳаво намлиги 55—60 процент, учинчи ёшда температура 27 даража ва ҳаво намлиги 55—60 процент, тўртинчи ёшда температура 27 даража ва ҳаво намлиги 65—70 процент, ниҳоят пилла ўраш даврида температура 23—24 даража ва ҳаво намлиги 70 процент бўлиб туради. Қуртларга овқатни тез-тез бераман. Қуртлар 3 ёшга киргунча кундузи 12 марта ва кечаси 4 марта, тўртинчи ёшда эса кундузи 8 марта ва кечаси 3 марта, ниҳоят бешинчи ёшда кундуз кунлари 7—8 марта ва кечаси 3 мартагача барг бераман. Натижада қуртлар 21 кунда дастага кириб пилла ўрайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, мен қуртлар 3 ёшга киргунча барча ишларни ёлғиз ўзим бажараман. Қурт тўртинчи ёшга етиши блан барг кесиш, ташиш, қирқиш, ғаналаш учун битта ёрдамчи оламан. Чунки бу давр энг нозик ва ҳал қилучи давр бўлганлиги учун ўзим кўп вақт қуртхонадан хабардор бўлиб туришим керак.

Пилла ҳосили мўл бўлгач, даромад ҳам ошади. Жумладан мен 1953 йилда 420 меҳнат куни ишлаган эдим, ҳарбир меҳнат кунига 8 сўм 95 тийиндан пул олдим ва бунинг устига 1 тонна 800 килограмм дон, пландан ортиқ топширилган пилла учун 2,5 минг сўм устама ҳақ олдим ва 25 метр бахмал блан мукофотландим.

Мен ўтган йили пилладан мўл ҳосил етиштирганлигим учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотландим. Бундай тақдирланишим мени пилладан мўл ҳосил етиштиришда янада зўр ғайрат блан ишлашга руҳлантирмоқда.

Мен қурт боқиш тугаллангач, бошқа ишларга ҳам қатнашаман. Чунончи, ғўза парвариши ва пахта йиғим-терим даврларида далада ишлайман.

Бу йил кўклам об-ҳавосининг ноқулайлиги, ипак қурти боқишнинг бирмунча кеч бошланишига сабаб бўлди. Қурт боқишнинг охири июньнинг иссиқ кунларига бориб кириши мумкин. Қуртлар жадал усулда боқилганда бунинг олди олинади. Мен бу йил 5 қути ипак қурти уруғининг ҳар қутисидан 140 килограммдан а'ло нав' пилла етиштириш мажбуриятини олдим. Бу катта мажбурият менинг янада зўр ғайрат блан ишлашимни, қурт боқишдаги барча ишларни илғор агротехника асосида олиб боришимни талаб қилади.

Ҳозир қуртларим беш ёшга кирди. Улар соғлом, бақувват ва тетик бўлиб ўсмоқдалар. Улар яқин кунларда пилла ўрайбошлайди. Менинг қуртларим нобуд бўлмаётир ва уларнинг биттасини ҳам нобуд қилмайман. Чунки мўл ҳосил олиш учун қуртларни нобуд қилмаслик шарт. Ана шу шартга риоя қилиб мен 1955 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқини олиш учун курашаётирман.

Гулсун ҚЎЧҚОРОВА,
Оққўрғон районидаги Сталин номли колхознинг пиллачилик звено бошлиғи.

Бизнинг партиямиз революцион курашнинг турли даврларида, ҳарқандай шароитда ҳам партиясизлар оммаси блан алоқасини мустаҳкамлаш учун изчиллик блан курашди ва курашиб келмоқда.

Бизнинг партиямиз ҳақиқий халқ партиясидир, унинг сиёсати ҳам халқнинг манфаатларига тамомила мувофиқдир. Коммунистик партиянинг сиёсати совет халқи манфаатларини ўзида ифодалайди, жамиятимизнинг ҳаётий негизини ташкил этади.

Ленин Коммунистик партиянинг ташкилий асосларини ишлаб чиқиш блан партия тўғри иш олиб бормоғи, моментга тўғри раҳбарлик қилмоғи, омма блан мустаҳкам алоқа қилиб турмоғи керак, деди.

Ма'лумки, партия нолегал (яширин ҳолатда) яшаган даврда партия ташкилотлари вакилларини қуйидан сайлаб юбориш асосида иш кўриши қийин эди. Партия легал (очиқ ишлашга) ўтиши блан демократик марказчилик принципи асосида иш тутиш мумкин бўлди. шунинг учун ҳам партиянинг VI с'езди (1917 йил) тасдиқлаган Уставда партиянинг ҳамма ташкилотлари демократик марказчилик асосларида тузилиши лозим деб кўрсатилган эди. Бунинг ма'носи шуки, партиянинг барча раҳбар органлари қуйидан то юқоригача сайлаб қўйилади ва улар ўз ташкилотлари олдида ҳисоб бериб турадилар, озчилик кўпчиликка бўйсунади ҳамда юқори органларнинг қарорлари қуйи органлар учун ва партиянинг ҳамма а'золари учун мажбурий ҳисобланади. Партия тузилишининг бундай ташкилий принциплари тўғрисидаги ленинча қоида партиямизнинг моментга раҳбарлик қилишида, партия сафларини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўлади.

Ленин партия ҳаётига доир муҳим масалаларни коллектив муҳокама қилишнинг аҳамиятини алоҳида та'кидлади. Партия раҳбарлигининг олий принципи — раҳбарлик қилишда коллективчилик принципига амал қилишдир. Ленин партия ташкилотларининг нормал ишлаши раҳбарлик қилишда коллективчилик принципларига риоя қилиш эканлигини алоҳида кўрсатиб ўтди. Бундай принцип партия қарорларининг биртомонлама бўлиб қолишига йўл қўймайди. Коллективчилик принципининг моҳияти шундаки, партия ташкилотларига раҳбарликни бир киши амалга оширмайди, балки бюро, бутун комитет амалга оширади. Бу, партия қарорларини ишлаб чиқишда ва уни амалга оширишда барча коммунистларнинг қатнашишини ҳам та'минлайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Устави партия ҳаётининг асосий қонунидир. Партиянинг программаси каби, унинг Устави ҳам ҳамма ва ҳарқандай оппортунист группаларга ленинизм душманларига қарши қаттиқ курашларда ишлаб чиқилди ва такомиллаштирилди. Партия Уставида демократик марказчилик масаласи муҳим ўрин эгаллайди. Демократик марказчилик принципи партия органларини партиянинг кенг оммаси томонидан назорат қилиб борилишига, партия сафида танқид ва ўз-ўзини танқидни, айниқса қуйидан бўладиган танқидни кенг қўлланишга кенг имконият беради. Танқид ва ўз-ўзини танқид камчилик ва хатоларга қарши курашда партиянинг синалган қуролидир. Партия XIX с'езди тасдиқлаган КПСС Уставида танқидни бўғиш оғир жиноят эканлиги ва танқидни бўғадиган ҳамда танқид ўрнига дабдабабозлик блан шуғулланадиган киши партия сафида туриши мумкин эмаслиги қонун қилиб мустаҳкамлангандир.

В. И. Ленин Коммунистик партиянинг ташкилий асосларини ишлаганида, меньшевикларнинг индивидуализмини фош қилиб, агар партия ўз қаторларининг бирлигини сақлашни хоҳласа, ҳаммага баббаравар мажбурий бўлган ягона пролетар интизомини амалга ошириши лозим, деб та'кидлади.

Партиянинг барча а'золари учун бирхил интизом бўлиши ҳақидаги ленинча қоида партиянинг монолит бирлигини мустаҳкамлашда, унинг меньшевикларга, троцкийчиларга, бухаринчиларга ва партиянинг бошқа душманларига қарши курашда ғоят катта роль ўйнади.

В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» деган гениал асарида баён қилинган ташкилий қоидалар марксизм хазинасига қўшилган буюк ҳиссадир.

«Бу китобнинг аҳамияти дастлаб шундаки, — дейилади «ВКП(б) тарихи қисқа курси»да, — у, тўгаракчиликка қарши курашиб, партиячиликни ҳимоя қилди ва ишбузармандлардан партияни ҳимоя қилди, меньшевикларнинг ташкилий масалалардаги оппортунизмини тор-мор келтирди ва большевиклар партиясининг ташкилий асосларини қуриб берди.

Лекин бу китобнинг аҳамияти шу блангина тугамайди. Унинг тарихий аҳамияти шундаки, бу китобда Ленин пролетариатнинг раҳбар **ташкилоти** бўлган, пролетариат қўлида **асосий қурол** бўлган **партия тўғрисидаги та'лимотни** марксизм тарихида биринчи бўлиб ишлаб чиқди, бу қурол бўлмаганида, пролетариат диктатураси учун олиб бориладиган курашда ғалаба қозониш мумкин эмас» («ВКП(б) тарихи. Қисқа курс», 65 бет, 1950 йил, Ўздавнашр).

В. И. Лениннинг большевизмнинг ташкилий принципларини ҳимоя қилиб, меньшевикларга, барча оппортунистларга қарши олиб борган шафқатсиз кураши халқаро миқёсда жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Меньшевикларнинг марксизмга душман бўлган ташкилий установкаларининг Ленин томонидан омонсиз фош этилиши марксизмдан чекинган ревизионистларга, бутун халқаро оппортунизмга энг қаттиқ зарба бўлиб, барча мамлакатларда революцион ҳаракатни кучайтириш учун жуда катта аҳамиятга ҳам эга бўлди.

Коммунистик партиянинг Ленин томонидан ишлаб чиқилган ташкилий принциплари партия олдида турган янги вазифалар, коммунистик қурилиш вазифаларига мувофиқ равишда ривожланиб ва такомиллашиб боради.

Коммунистик партиянинг ташкилий асослари тўғрисидаги ленинча қоида ва шу қоидага амал қилиб иш кўрган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ярим асрлик бой тажрибалари буюк халқаро аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бой тажрибаси халқ демократик мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партияларини ўз олдиларида турган вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашга илҳомлантиради. Капитал мамлакатлари, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги коммунистик ва демократик партиялар ҳам озодлик йўлидаги, бахтли ҳаётга эришиш йўлидаги курашларида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан намуна олмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқ блан чамбарчас бирикиб, зўр ишонч блан янги ғалабалар сари бормоқда. Совет халқи марксизм-ленинизм байроғи остида, жангларда чиниққан шонли Коммунистик партиянинг етакчилигида коммунизм тантанаси сари ишонч блан олға бормоқда.

Т. ҚУДАБЕКОВ.

ПОЛЬША ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ С'ЕЗДИ

ВАРШАВА, 18 май. (ТАСС). Варшавада Польша демократик партиясининг с'езди очилди. С'ездда 400 дан ортиқ делегат қатнашмоқда.

С'ездда Польша бирлашган ишчи партияси ва бирлашган деҳқонлар партиясининг вакиллари ҳам қатнашмоқда.

С'езд Демократик партия Марказий комитетининг ҳисобот докладини, марказий партия суди ва марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботларини тинглади.

Польша бирлашган ишчи партияси иккинчи с'ездининг қарорлари муносабати блан Демократик партиянинг вазифалари тўғрисида Демократик партия Марказий комитетининг бош секретари Л. Хайн доклад қилди. Сўнгра музокаралар бошланди. С'езд тинчлик, фаровонлик ва социализм учун курашда миллий фронт сафларида поляк халқининг бирлигини янада мустаҳкамлаш шиори остида ўтмоқда.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши

ЖАНВА, 17 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун кундуз соат 3 да Ҳинди-Хитой ҳақидаги масалани муҳокама қилишда қатнашучи тўққиз делегациянинг ёпиқ мажлиси бўлди. Мажлисда Диен-Биен-Фудан ярадорларни эвакуация қилиш ҳақидаги масала юзасидан қилинган ахборотлар эшитилди. Сўнгра мажлис Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишга киришди.

Келгуси ёпиқ мажлис 18 майда бўлади.

Совет балети артистларининг бир группаси Берлинга келди

БЕРЛИН, 17 май. (ТАСС). ГДР маданият министрлигининг таклифига биноан, М. И. Чулаки бошчилигида совет балет артистларидан бир группаси кеча кечқурун Берлинга келди. Совет артистлари Франция ҳукумати уларни Францияда концертлар қўйиб бериш имкониятидан маҳрум этганидан кейин Париждан келдилар.

Берлин вокзалида меҳмонларни ГДР маданият министрлигининг вакиллари, герман-совет дўстлиги жамиятининг вакиллари ва немис жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

Совет меҳмонларини ГДР маданият министрининг ўринбосари А. Абуш самимий табриклади. У ўз нутқида бундай деди: «Немислар совет артистларининг Берлинда ва ГДР да бўладиган концертларини зўр хурсандчилик ва муҳаббат блан кутмоқдалар, чунки уларнинг буюк сан'ати немис халқининг Совет Иттифоқи халқлари блан бўлган маданий алоқаларини мустаҳкамлашга ёрдам беради».

Совет Иттифоқининг немислар ўртасидаги кўпмиллионларча дўстлари номидан совет артистларини герман-совет дўстлиги жамияти марказий бошқармасининг а'зоси Клаус Виллердинг табриклади.

Совет артистлари группасининг раҳбари М. И. Чулаки самимий кутиб олинганликлари учун ташаккур изҳор қилди. «Биз, — деди у, — халқимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун қўлимиздан келганига ва ижодий имкониятларимиз борича ҳамма нарсани қиламиз».

Совет артистлари Берлинда ва Германия Демократик Республикасининг бошқа бирқанча шаҳарларида концертлар қўйиб берадилар.

Жанубий Кореяда сайловолди террори

ПХЕНЬЯН, 16 май. (ТАСС). 20 майда лисинманчилар тўдаси Жанубий Кореяда қўтирчоқ «миллат мажлиси»га сайлов ўтказмоқчи. Ўтган «сайлов кампанияси» вақтидагидек, лисинманчилар мамлакатда полиция террори авж олиб кетган бир вазиятни вужудга келтирдилар.

Жанубий Корея матбуотининг хабарларига қараганда, «Сайлов» куни расмий равишда э'лон қилингандан кейин Ли Син Ман бирнеча марта баёнот бериб, «миллат мажлиси»га фақат «менинг кишиларим»гина сайланади деб тўғридан-тўғри айтган.

Корея Марказий телеграф агентлигининг хабар беришича, Ли Син Ман ҳамма оппозициячи элементларни бостириш учун Жанубий Корея полициясини сафарбар қилган. Сайлов яқинлашиб келаётган сари лисинманчиларнинг террори кучаймоқда. Шу блан бирга, агентликнинг билдиришича, Ли Син Ман ўзининг сиёсий душманларини жисмоний жиҳатдан йўқ қилиб юборишдан ҳам тортинмаётир.

Польша ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси

ВАРШАВА, 17 май. (ТАСС). Польша Халқ Республикасининг ташқи ишлар министрлиги 15 майда Қўшма Штатларнинг Варшавадаги элчихонасига нота юборди. Нотада бундай дейилади:

«13 майда Пекин вақти блан соат 15 дан 28 минут ўтганда очиқ денгизда америка самолётлари дастлаб патруллик қилиб учиб юрганидан кейин шимолий кенгликнинг 23 градус 24 минути ва шарқий узунликнинг 128 градус 27 минути районида чанкайшичиларнинг канонеркаси Польшанинг «Готвальд» номли савдо кемасини ўққа тутган ва тўхтатган. Кема чанкайшичилар томонидан ушланган ва олиб кетилган. Кеманинг ва бундаги команданинг бундан кейинги тақдири ма'лум эмас.

Очиқ денгизда Польша кемасига қароқчиларча ҳужум қилинганлиги ва зўрлик блан қўлга туширилганлиги кемалар қатнови эркинлигини ва ҳамма таниган халқаро ҳуқуқ нормаларини очиқдан-очиқ поймол қилишдир.

Польша Халқ Республикасининг ҳукумати эслатиб ўтадики, «Готвальд» кемасига ҳужум қилинганлиги ва унинг қўлга туширилганлиги бу районда Польша байроғига нисбатан қилинган иккинчи зўровонлик актидир.

Тахминан ярим йилча илгари худди шундай вазиятда Польшанинг «Праца» деган кемаси ғайри-қонуний равишда ушланган эди. Бу кема ўз командаси блан бирга Тайваньда ушланиб турибди.

Шубҳа йўқки, Польша ҳукуматининг «Праца» кемаси ўшлангани муносабати блан 1953 йил 12 октябрь ва 20 октябрьдаги ноталарида айтиб ўтилганидек, Чан Кай-ши тўдасининг қорақчилик ҳаракатлари учун жавобгарлик Қўшма Штатлар ҳукумати бўйнига тушади, чунки ҳужум бўлган районни Қўшма Штатларнинг қуролли кучлари контроль қилиб туради. АҚШ Тайвань оролини ғайри-қонуний равишда оккупация қилиб ва банкротлашган Чан-Кай-ши тўдасига хомийлик этиб, бу тўдадан Узоқ Шарқдаги кескинликни кучайтириш учун фойдаланмоқда.

«Готвальд» кемасига ҳужум қилинишдан сал илгари унинг устида америка самолётлари учиб юрганлиги каби факт («Праца» кемаси блан ҳам шундай қилинган эди), Америка ма'мурларининг бу ҳужумни уюштирибгина қолмай, балки АҚШнинг қуролли кучлари бу ҳужумда бевосита қатнашганликларини ҳам кўрсатади.

Узоқ Шарқ сувларида Польша кемаларига, шунингдек бошқа мамлакатларнинг кемаларига ҳужум қилинаётганлиги шу нарсани кўрсатадики, бу хил актлар кемалар қатновини бузишга ва халқаро савдо муносабатларини, айниқса Осиё мамлакатлари ва бошқа қит'алардаги мамлакатлар ўртасидаги савдо муносабатларини ривожлантиришга қарши қаратилган босқинчилик системаси бўлиб қолди. Айни бир вақтда бу актларнинг халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга йўл қўймаслик мақсадида уюштирилаётган сиёсий иғвогарлик характерида эканлиги шубҳасиздир.

Узоқ Шарқда Қўшма Штатларнинг буйруғи блан чанкайшичилар тўдаси томонидан Жанва кенгаши давом этиб турган даврда қилинган янги иғвогарлик ҳаракати алоҳида аҳамиятга эгадир.

Америка ма'мурларининг ва уларга итоатли бўлган тўдаларнинг бу хил ҳаракатлари АҚШнинг Узоқ Шарқдаги агрессив сиёсатини, Осиё халқларига қарши ва бутун дун'ёда тинчликка қарши қаратилган сиёсатни яна бир марта яққол кўрсатиб беради.

Польша Халқ Республикасининг ҳукумати Польша байроғининг ҳуқуқлари қўпол равишда поймол қилинганлигига қарши ва Польша кемасига нисбатан қилинган ўзбошимчаликка қарши қат'ий норозилик билдиради. Польша Халқ Республикасининг ҳукумати Қўшма Штатлар ҳукуматидан ушланган Польша кемаларини, уларнинг командаларини ва юкларини дарҳол озод қилиш ҳақида тегишли кўрсатмалар беришни талаб қилади.

Польша Халқ Республикасининг ҳукумати бу фактлар учун Қўшма Штатлар ҳукуматини бевосита жавобгар деб ҳисоблайди ва айбдорларга жазо берилишини талаб қилади.

Айни бир вақтда Польша Халқ Республикаси ҳукумати юқорида баён қилинган фактлар муносабати блан кўрилган ва кўрилиши мумкин бўлган зарарни ҳисобга олиш ҳуқуқини ўзида сақлайди».

Шарқий Покистонда қонли воқиалар

КАРАЧИ, 17 май. (ТАСС) Матбуотда босилган хабарларга қараганда, 15 майда Наранганж шаҳри яқинидаги «Адамжи» корхоналарида ишчиларнинг айрим группалари ўртасида иғвогарлик йўли блан қонли тўқнашув уюштирилган. Бу тўқнашув натижасида 200 дан кўпроқ киши ўлган ва 500 дан кўпроқ киши ярадор бўлган. Қурбонлар ўртасида хотин-қизлар ва болалар ҳам бор.

Шарқий Покистон ҳукумати корхоналарга полиция ва ҳарбий қисмлар юборган.

Расмий ривоятга қараганда, ғалаёнлар корхоналардан бирининг соқчилари блан бўлган тўқнашув вақтида бир ишчининг ўлдирилганлиги сабабли бошланган.

Шарқий Покистон Коммунистик партияси вакили Мирзо Абдусамад, «Ганатантри дал» партиясининг вакили Маҳмуд Нурулхудо ва Шарқий Покистон «Мусулмон халқ иттифоқи»нинг секретари Абдул Хай матбуотда бирлашган баёнот э'лон қилдилар. Баёнотда айтилишича, ишчиларнинг бу хилда кўплаб ўлдирилиши корхона эгаларининг ва реакцион кучларнинг ўйлаб уюштирган фитнаси оқибатида юз берган. Баёнот авторлари айбдорларга қаттиқ жазо берилишини талаб қилмоқдалар.

Ҳукуматга тарафдор матбуот ишни шундай деб тасвирлашга уринаётирки, «Адамжи» корхоналаридаги воқиаларда гўё «коммунистик агентлар»нинг қўли бор эмиш. Броқ газеталар бу хил да'воларни та'кидлайдиган биронта ҳам фактни келтиришдан ожиздирлар.

Бу ерда айтишларича, бу хил баёнотлар ҳукуматга тарафдор матбуот томонидан илгари, Чандрагондаги қоғоз фабрикасида шу сингари қонли тўқнашув юз берган вақтда ҳам қилинган эди. Буерда та'кидлаб ўтилишича, бундай баёнотлардан кўзда тутилган асл мақсад муайян доираларнинг Шарқий Покистон бирлашган фронтининг обрўсини ва э'тиборини туширишга қаратилган планларини яширишга уринишдан иборатдир, холос.

ЧИЛИДА УМУМИЙ ЗАБАСТОВКА

НЬЮ-ИОРК, 17 май. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Сант-Ягодан берган хабарига қараганда, бугун Чилида Чили меҳнаткашлари Бирлашган касаба союз марказининг да'вати блан 48 соатлик умумий забастовка бошланган. Мамлакатдаги меҳнаткашларнинг 90 процентини бирлаштирган Чили меҳнаткашлари Бирлашган касаба союз маркази «қўпоручилик» ҳаракатларига васваса қилишда айбланиб, полиция томонидан қамоққа олинган марказ раиси Клотарио Блестнинг қамоқдан озод қилинишини талаб этмоқда. (Блест Сант-Ягода биринчи май митингида нутқ сўзлаганидан кейин қамоққа олинган эди).

Чили меҳнаткашлари Бирлашган касаба союз маркази антикоммунистик қонуннинг ва Чили блан Қўшма Штатлар ўртасида тузилган ҳарбий битимнинг бекор қилинишини ҳам талаб этмоқда. Чили ҳукумати забастовкани ғайри-қонуний деб э'лон қилди ва полиция блан қуролли кучларни сафарбар этди.

«Нью-Йорк таймс» газетаси мухбирининг Сант-Ягодан берган хабарида айтилишича, Чили ҳукумати забастовкага қўшилган давлат хизматчиларини ишдан бўшатиш блан дўқ қилмоқда.

АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги урушга аралашувига доир

ВАШИНГТОН, 15 май. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги Париж мухбирининг хабар беришича, дипломатик доираларда, кеча Франция бош министри Ланьель Ҳинди-Хитойга қўшимча Америка самолётлари юборишни сўраб Қўшма Штатларга мурожаат қилди, деб айтганлар.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши секретариатининг ахбороти

ВЕНА, 17 май. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг секретариати қуйидаги ахборотни э'лон қилди:

23—28 майда Берлинда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг фавқулодда сессияси бўлади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши, жумладан, халқларнинг хавфсизлиги ва мустақиллиги тўғрисидаги, шунингдек атом ва водород қуролини ишлатиш хавфига барҳам бериш зарурлиги ҳақидаги масалани муҳокама қилади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши халқаро жамоатчиликнинг муҳим халқаро проблемаларни кескинликни юмшатиш руҳида ва тинчлик руҳида ҳал этишга қўлдан келган қадар ёрдам бериш йўлидаги иродасини ифода қилади.

Фредерик Жолио Кюри.
Париж, 1954 йил 14 май.

Француз қўмондонлиги ярадорларни Диен-Биен-Фудан эвакуация қилиш шартларини бузди

ПАРИЖ, 17 май. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Ханойдан берган хабаридан ма'лум бўлишича, Француз олий қўмондонлиги бугун Диен-Биен-Фудан ярадорларни эвакуация қилишни тўхтатган ва Диен-Биен-Фу блан Сон-Лани боғлайдиган тошйўлни яна бомбардировка қилабошлаш ҳақида қарор қабул қилган.

Цейлон савдо министрининг баёноти

ЛОНДОН, 17 май. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Коломбодан берган хабарига қараганда, Цейлон савдо министри Р. Сенанайяке баёнот бериб, Цейлон ҳарбий блокларда қатнашмаслик сиёсатини юргизиши лозим деган. Сенанайякенинг эслатиб ўтишича, 1949 йилдаёқ, Багио (Филиппин) конференцияси вақтида Шарқи-Жанубий Осиёда Шимолий Атлантик пакти сингари ҳарбий блок тузиш планлари муҳокама қилинган.

АҚШ вице-президенти Никсоннинг ўтган йили Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатларига қилган сафаридан кейин, деган Сенанайяке, Қўшма Штатлар Цейлонни ана шу тузилмоқчи бўлган ҳарбий блокка жалб қилиш мақсадида Цейлонга бирнеча марта таклиф қилган. Броқ Цейлон ҳукумати бу блокда қатнашмаслик принципига амал қилмоқда.

ҲАРБИЙ БЛОКЛАРГА ҚАРШИ!
Индонезия информация министрининг баёноти

ЖАКАРТА, 17 май. (ТАСС). Бугун Индонезия матбуоти информация министри Тобингнинг баёнотини э'лон қилди. Тобинг ўз баёнотида, Индонезия Ҳинди-Хитойдаги конфликтнинг тезроқ ҳал этилишини ва Осиёда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишини истайди, дейди. Тобичг АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёда ҳарбий блок тузиш тўғрисидаги планларини Индонезия рад этганлигини расмий равишда та'кидлади.

Миср қуролли кучлари бош қўмондонининг баёноти

ҚОҲИРА, 17 май. (ТАСС). Миср қуролли кучлари бош қўмондони генерал-майор Абдул Ҳаким Амир «Алаҳром» газетасининг мухбири блан қилган суҳбатида Мисрнинг ва бошқа араб мамлакатларининг империалистик ҳарбий блокларда, жумладан, Покистон-Туркия пактида қатнашишларига қат'иян қарши чиққан.

Бирор араб давлатининг Покистон-Туркия пактида иштирок қилиши, — деган Амир, — «Араб мамлакатлари иттифоқининг уставини бузиш бўлур эди. Араб мамлакатлари иттифоқининг а'зоси бўлган давлатлар араб мамлакатларининг манфаатларига зид бўлган мақсадлрни кўзда тутган ҳарқандай регионал блок блан ўзларини боғламасликлари лозим. Буюк давлатлар, даставвал, арабларнинг тўла озодлигини ва суверенитетини сўзда ва амалда э'тироф қилишлари лозим...»

Генерал Абдул Ҳаким Амир араб мамлакатларига гўё «Шарқдан хавф борлиги» ҳақидаги туҳмат уйдирмаларини рад этиб, бундай деди: «Мен ўйлайманки, араб мамлакатларига уларнинг территорияларини оккупация қилган четэл қўшинлари томонидан ҳақиқатан ҳам хавф бўлиб турган бир вақтда, араб мамлакатларига шарқий лагерьдан хавф туғилаётганлиги ҳақидаги сўзларга биронта ҳам араб мамлакатини ишонтириш мумкин эмас. Худди ана шу четэл қўшинларининг туриши, бизнинг фикримизча, тинчликка чинакам хавф туғдиради».

Тошкентда

Халқ рассоми

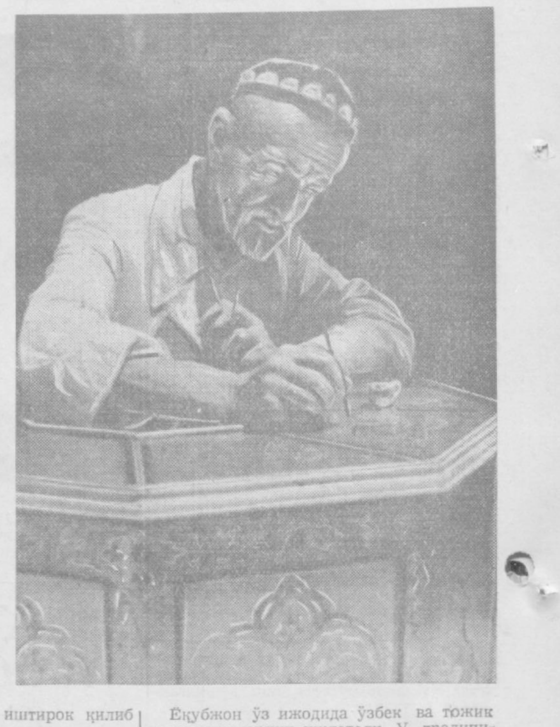

Республикада хизмат кўрсатган рассом Ёқубжон Рауфов халқ сан'атини ривожлантириш ишига жуда кўп куч ва билимини сарфлади.

Рауфов рассомликни отасидан ўрганди. Унинг отаси ҳам ёғочга ўйиб гул солучи уста ўймакор сифатида шуҳрат қозонган эди. Ёқубжон рассомнинг ижодий йўли революцияга қадар, ўз замондошлариники каби жуда оғир эди.

Октябрь революциясидан илгари мустақил уста номини олиш жуда қийин бўлган. Чунки усталар энг яхши расмларни ўзларида сақлаб, уларнинг сирини ўз ўғиллари ва қариндошларигагина билдирар эдилар.

Ё. Рауфов ана шундай оғир шароитда уста наққош бўлиб етишишга муяссар бўлди.

Рауфовнинг ижоди фақат Октябрь социалистик революциясидан сўнг барқ уриб яшнади. У, 1920 йиллардан ҳозиргача Бутуниттифоқ ва республика виставкаларида ўзининг наққошлик сан'ати блан иштирок қилиб келмоқда.

Рассомнинг манзарали нақшдор сан'ати ўзбек архитектураси соҳасида ва маданий-маиший буюмлар ишлашда кўп қўлланилади. Рауфов ишлаган нақшли столлар, сандиқча ва бошқа буюмлар совет кишиларининг уй рўзғор ҳаётида кўп ишлатилади. Рассом ишлаган ҳархил чиройлик буюмлар Москва, Тошкент ва Самарқанддаги давлат музейларига қўйилган. Улар тамошабинларда катта таассурот қолдирмоқда. Навоий номли опера ва балет театрининг бош ва ён томонларидаги пештоқлар Ё. Рауфов томонидан ишлангандир.

Ёқубжон ўз ижодида ўзбек ва тожик халқ нақшларини ишлатади. У, традицион миллий нақш ва безакларга, совет воқи'лигини акс эттирувчи пахта, ўроқ ва болға каби мураккаб композицияларни киритади.

Ё. Рауфов ўзининг кўп йиллик иш тажрибаси ва билими блан Тошкентдаги П. П. Беньков номидаги бадий-тасвирий билим юрти ёшларига яқиндан ёрдам бермоқда.

Ҳозир 65 ёшга кирган, лекин ҳали битмас ижодий кучга эга бўлган Ёқубжон кўп бурчакли стулга нақш солиш устида ишламоқда.

О. Апухтин фотоси.

Ўзбекистон давлат сан'ат музейида эрмитажнинг кўчма виставкаси

Яқинда Ўзбекистон Давлат сан'ат музейида XVII аср Ғарбий Европа реалистик тасвирий сан'атининг виставкаси очилди. Виставканинг очилиш маросимида шаҳар жамоатчилигининг кўпгина вакиллари иштирок этди.

Бу ерда Голландия, Франция каби мамлакатлар рассомларининг 90 дан ортиқ расм ва графиклари қўйилган. Виставкада сан'ат музейи фондида бўлган ажойиб асарлардан ҳам бор. Голландия реалистик рассомчилик мактабининг асосчиси Рембрандтнинг «Маржонли аёл» расми, «Тунги дозор» картинасининг копияси, «Заргарнинг портрети», «Кўр Товий» каби афорлари ўзининг нафислиги блан тамошабинлар диққатига сазовор бўлмоқда. Шунингдек, тамошабинлар голланд рассомчилигининг «Кичик голландлар» мактаби намояндаси Остаде ишлаган маиший темаларга оид афортларни зўр қизиқиш блан кўрмоқдалар. Голландия рассомлари ўша давр муҳити ва ҳаётини ҳаққоний ва жонли тасвирлайолганлар.

Виставкани келиб кўрувчилар фламанд рассомларидан П. Рубенснинг «Рим қўмондонининг қайтиши», А. Тенирснинг «Деҳқонча рақс», рассом П. Брейгел тўғарагининг «Қишлоқ байрами» каби картиналарини мароқ блан тамоша қилмоқдалар.

Бу виставка 3 ойгача очиқ бўлади. Эрмитаж илмий ходимлари тамошабинларга сан'атшуносликка оид махсус лекциялар ўқийдилар. Виставка XVII аср Ғарбий Европа реалистик рассомчилиги ҳақида бирмунча тўла тасаввур бераолади.

«Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталарининг мукофоти учун Мото-кросс

30 майда Бектемир қишлоғида «Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталарининг мукофоти учун ҳар йили ўтказиладиган традицион мото-кросс бўлади. Шаҳар спортчилари мото-кроссга ўтган йилга нисбатан яхши тайёргарлик кўрмоқдалар. Спортчилар ҳозирданоқ ўз мотоциклларини мото-кроссга тайёр қилиб қўйдилар.

Мусобақада «Буревестник», «Искра», «Труд», ДОСААФ, Округ офицерлар уйи кўнгилли спорт жамиятлари ва бошқа командалар қатнашади. Командалар составида республиканинг кучли мотоциклчилари спорт мастерлари Крюченко, Лошкарев, Шульга, биринчи разрядчилардан Виговский, Семенов ва бошқалар бор.

Мусобақа қоидасига муофиқ эркаклар 100 километрлик, хотин-қизлар ва ёшлар эса 50 километрлик масофани босиб ўтадилар. Бу йилги ўтказиладиган мото-кросс ҳам совет мотоспортининг янада ривожланиб, оммавийлашиб бораётганлигининг намойиши бўлади. Мусобақада қатнашишни истаганлар заявкаси шаҳар физкультура комитетида ва Автомото клубида 22 майгача қабул қилинади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Ўзбекистон Давлат Филармониясининг ишини янада яхшилаш зарур

Ўзбекистон Давлат Филармонияси (директори ўртоқ Т. Жумаев) коллективи сўнгги вақтларда ўз репертуарларини халқимизга манзур бўлаоладиган музика ва рақслар, қўшиқ ва лапарлар, мелодиялар блан бойитиб келмоқда, ўзининг ижрочилик маҳоратини оширмоқда.

Филармония коллективи талантли ва юқори малакали солистлар, музикачилар, дирижёрлар блан мустаҳкамланган. Улар ўзларининг сиёсий ва назарий савияларини ошириш устида тинмай иш олиб бормоқдалар.

Ҳозир филармония коллективи составида 16 миллат вакилларидан иборат 348 киши ишламоқда. Ана шу дўстлик ва қардошлик тимсоли бўлган ва мустаҳкам оилага бирлашган коллективнинг ҳарбир а'зоси ўзини халқ хизматкори, уни эстетик жиҳатдан тарбияловчи ҳамда ма'навий ва руҳий жиҳатдан озиқлантирувчи куч деб ҳисобламоқда. Бу коллектив тамошабинларнинг кундан-кун ўсиб бораётган талабларини тўла қондириш йўлида астойдил ишламоқда.

Филармонияда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби А. Ф. Козловский раҳбарлигида симфоник оркестр, Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби А. И. Петросянц раҳбарлигида ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, С. Валенков бошчилигида ўзбек хор капелласи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. Н. Барановский, композитор Ҳ. Раҳимов ва Г. Н. Коган раҳбарлигида ўзбек ашула ва рақс ансамбли, Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти Тамарахоним раҳбарлигида халқ чолғу асбоблари ансамбли ташкил этилган. Бундан ташқари филармонияда солистлар группаси ҳам бор. Улар фақат Тошкент шаҳридагина эмас, балки республикамизнинг, шунингдек Совет Иттифоқининг кўпгина шаҳарларида ҳам концертлар бермоқдалар. Филармония артистларининг концертлари ҳамма ерда ҳам тамошабинлар томонидан зўр қизиқиш блан кутиб олинмоқда. Халқ демократияси мамлакатларида Тамарахоним томонидан берилаётган гастроль концертлари катта муваффақият қозонмоқда. Театрнинг концерт залида ўтказилаётган камер концертлари, музикали лекторийлар тамошабинлар ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Ўзбекистон Давлат филармониясининг ижодий коллективи тамошабинларнинг ўсиб бораётган ма'навий ва маданий талабларини тўла қондиришга интилиб, ўз репертуарларини янги асарлар ҳисобига бойитиб бормоқда. Ҳозир унинг репертуарида рус ва Ғарбий Европа классикларининг энг яхши асарлари, рус ва ўзбек совет композиторларининг актуал темаларда ёзилган музика ва ашулалари ҳамда қардош республикалар, халқ демократияси мамлакатлари композиторларининг музикалари бор. Тамошабинлар концертларда ижро этилаётган Б. Гиенконинг «Мирзачўл» номли симфоник поэмасини, Ю. Николаевнинг «Колхоз далаларида байрам» увертюрасини, С. Бобоевнинг «И. В. Сталин хотираси» номли вокаль симфоник поэмасини, А. Козловскийнинг «Доҳи хотираси» ва Д. Зокировнинг «Ҳамза» поэмаларини, композиторлардан М. Ашрафий, Г. Мушель, Т. Содиқов, С. Юдаков, М. Левиев, В. Мейн ва бошқаларнинг оригинал асарларини, қайта ишланган халқ ашула ва куйларини завқ блан эшитмоқдалар. Улар Василенконинг «Иккинчи симфония»сини, Тактикашвилининг симфонияси ва фортепиано учун ёзган концертини, Муҳатовнинг «Туркман сюитасини», Прокофьевнинг «Еттинчи симфония»сини ва «Александр Невский» кантатасини зўр қизиқиш блан тингламоқдалар.

Шу кунларда филармониянинг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби А. Ф. Козловский раҳбарлигидаги симфоник оркестри СССР халқларининг буюк дўстлиги ҳақидаги махсус программа устида қизғин ижодий иш олиб бораётир. Шу блан бирга, бу оркестр коллективи Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги юбилейини муносиб нишонлаш мақсадида СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор М. Ашрафийнинг «Ватаним тонги» номли симфоник поэмасини, А. Козловскийнинг симфоник поэмаси ва сюитасини, Г. Мушельнинг симфоник сюитасини тамошабинларга тақдим этиш устида ижодий иш олиб бормоқдалар. Бундан ташқари, филармония коллективи ўзбек совет композиторларининг партия, Ватан, меҳнат, тинчлик ва халқаро дўстлик тўғрисидаги янги асарларини тайёрламоқда.

Аммо Ўзбекистон Давлат филармониясининг ишларида ҳали айрим камчиликларга йўл қўйилмоқда. Асосий камчилик шундаки, концертлар асосан Тошкент шаҳрида ўтказилаётир, музикали лекторийларга мактабларнинг ўқучилари ва ёшлар кенг жалб этилмаётир. Концерт ишларида қат'ий календарь план йўқлиги сабабли, концерт коллективлари республикамизнинг, шу жумладан областимизнинг шаҳар ва районларида камдан-кам бўлаётирлар. Шунингдек, ўзбек хор капелласининг репертуарини замонавий янги қўшиқлар, айниқса хорлар блан бойитишга, унинг тўлақонли концерт номерлари блан омма ўртасида тез-тез чиқишлар қилиб туришига етарли э'тибор берилмаётир. Композитор ва ижрочиларнинг ёзучилар блан яқин ижодий ҳамкорлигини ўрнатишга жиддий э'тибор берилмаётир. Филармонияда солистлар штати нотўғри тақсимланган. Айрим солистлар етарли малакага эга эмас.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳузуридаги Сан'ат ишлари Бош бошқармаси филармония ишларидаги мавжуд камчиликларни тугатишда уларга яқиндан амалий ёрдам кўрсатиши, солистлар составини малакали кадрлар блан та'минлаши, хор капелласининг иш доирасини янада кенгайтириши зарур. Филармония ижодий кучларининг ёз мавсумида музика пропагандасини ҳартомонлама кучайтириб юборишлари учун уларга барча энг қулай шароитларни яратиб бериш керак.

Т. МИРШОҲИДОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — қишки бинода — 19/V да **Шоҳи сўзана,** 20/V да **Гамлет.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/V да **Улуғ канал.** Дирижёр — СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Мухтор Ашрафий.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 20/V **ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кеч соат 8 гача), НАВОИЙ номли (кеч соат 8 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 8—20 минутгача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги рангли бадиий фильм **Тайгадаги ҳодиса.**

«РОДИНА» — кеч соат 8 дан **Тарас Шевченко.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 8 дан **Парм ибодатхонаси** (1-нчи серия).

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Сепли тўй.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кечқурун **Катта концерт.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Тирик мурда** (иккала серия).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли парк — **Тайгадаги ҳодиса.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Ёш гвардия** (2-нчи серия).

ПУШКИН НОМЛИ — **Соррентога қайтиб кел.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — **Бузилмас дўстлик учун.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

(Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) 19 майда **Муқимий**

Спектакльда: Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Раззоқ Ҳамроев,** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Лутфихон Саримсоқова,** артистлардан **Э'тибор Жалилова, Тамара Назарова**лар қатнашади.

20 майда — НУРХОН.

Билетлар ёзги театр кассасида кундуз соат 3 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

1954 йилгача ер участкалари олиб

уларни ҳали ўзлаштиришга киришмаган

шаҳар ташкилотларига билдирадики,

бинокорликнинг маблағ блан та'минланиши ва участкаларнинг ўзлаштирилиши ҳақидаги ҳужжатларни архитектура ишлари бўлимига (Сталин кўчаси, 29-нчи уй) **шу йил 1 июльгача тақдим қилмасалар,**

БУ УЧАСТКАЛАР БИНОКОРЛИКНИ ШУ ЙИЛИ ОЛИБ БОРАДИГАН ТАШКИЛОТЛАРГА ТОПШИРИЛАДИ.

Якка тартибда иморат солиш учун ажратилган

ва шартнома блан белгиланган муддатларда ўзлаштирилмаган

участкалар

эгаларининг қўлидан олиниб, шаҳарни қайта қуришнинг бош планига мувофиқ капитал қурилиш ўтказиладиган ерлардан **КЎЧИРИЛГАН КИШИЛАРГА БЕРИЛАДИ**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р 00521. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № 1336.